

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrt leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Kaj bi nam koristilo?

Odkar so se začeli zavedati slovanski narodi naše mogočne države svoje narodnosti, prikazalo se je vedno večje teženje po ožji združitvi različnih plemen. To se je deloma tudi posrečilo in je prineslo dotičnemu ljudstvu, n. pr. Čehom in Poljakom, mnogo dobrega. Ne mučeni od nasprotnikov Slovanstva postali so krepki po duhu in telesu. V šolah se učijo v svojem lastnem maternem jeziku, njih književnost se je že popolnoma razvila, uraduje se pri njih le v maternem jeziku, in sinovi teh narodov zasedajo ministerske stole.

Mi dosedaj nismo bili tako srečni. Ker smo ločeni, ne po lastni volji, po raznih deželah, v katerih prebivamo, trpijo naše moči tu pod nemškim, tam pod italijanskim vplivom. Malo na dobro se je že obrnilo na Kranjskem. Na Štajerskem in Koroškem pa se moramo hudo boriti, če hočemo kaj dobiti, kar nam po vsej pravici gre. Leta in leta moramo čakati in na najvišem mestu moledovati, da se nam dovoli postaviti hišo. Več kot 15 let smo se bojevali v Celju za slovensko-nemško gimnazijo. Slovenskemu obrtniku ali trgovcu, ki se hoče nastaniti v Celju, mečejo se polena pod noge, da je groza, med tem ko nemškega nosijo na rokah. Uraduje se pri nas le v nemškem jeziku. Dasiravno so pozivni listi v obeh jezikih tiskani, se tudi v najbolj oddaljeno gorsko vas piše le nemški. Uradniki pri sodnijah in okrajnih glavarstvih niso popolnoma zmožni slovenščine in veliko jih sploh ne zna slovensko.

Nič bolje je na Goriškem in v Istriji, kamor so se Italijani vrnili. Tudi tukaj se morajo Slovenci hudo bojevati za svojo posest, tudi tukaj jim hočejo nasprotniki kratiti pravice.

Slabo pa se je začelo tudi goditi našim bratom Hrvatom. Ogri jih tlačijo kakor le morejo. Ta nekdanji samostojen narod mora gledati, da prihajajo na Hrvaško uradniki, ki ne znajo hrvaščine. Po vsej sili jim hočejo Ogri odtrgati mesto Reko, češ, da so je oni povzdignili do blagostanja. Res je, da so oni po železnici zvezali Reko z Ogerskim, pa to mesto je po svoji trgovini že slovelo, predno so stegnili Ogri svoje roke po njem. Reka je slovanska posest in mora tudi ostati; naša dolžnost je, da si ohranimo vsaj to, kar še nasprotniki niso pogoltnili. Sama zavist in mržnja proti Slovanstvu je, da se hoče po krivici pomazhariti hrvaško mesto.

Ali je v teh razmerah čudno, da hrepenimo Jugoslovani po mejsebojni politiški zvezi? Niso li popolnoma opravičene zahteve naših poslancev — ki so se gojile že pred 50 leti, a danes nekako počivajo — da bi se vse slovenske pokrajine od Drave do Jadranskega morja spojile v skupno deželo Slovenijo? Da, potem bi se mi lahko razvijali, potem bi postali močni po duhu, bili bi neomahljiv steber svojega cesarstva na jugu, v kterega bi se zastopj zaganjali italijanski valovi. Če bi se to zgodilo, bi postala naša država še močnejša, nehali bi se ti večni prepiri o narodnosti, in cel svet bi videl, da je nas Slovencev več kakor pa nas naštejejo. Ta združitev bi državi nikakor ne škodovala, le zavist more govoriti kaj takega proti nam, ki smo bili vsikdar zvesti svojim vladarjem. Ne bilo bi nevarnosti za našo državo, če bi prebivali ob njenih mejah samo Slovani. Kot krščanski narod bomo gotovo vedno le delovali, kar bo v blagor nam in cesarstvu.

Kako močen je notrajni mir in zjedinenje posameznih plemen edne države, nam tudi pove

zgodovina. Vedni prepiri so bili na Angleškem, Španjskem, Francoskem in Nemškem, dokler so se različna ljudstva morala boriti za svoj obstanek. Ko pa se jim je podelila enakopravnost ne samo z besedami, so se ljudstva mogočno razvila in se vedno tesneje drug drugega oklepala, tako, da so danes edna država, ki znotraj krepko cveti, in ktere se na zunaj boji vsak sovražnik.

Tudi mi bi se krepkeje razvijali. Ko bi ponehal boj za politiške pravice, bi se z vsemi močmi oklenili napredka v telesnem in duševnem oziru. Svet bi nas spoznal, dobil bi do nas spoštovanje, naši nasprotniki bi pa uvideli, kako krivico nam delajo. Le tedaj postanemo krepak narod, če bomo imeli mir pred nasprotniki, če bomo imeli svoje šole, svoje uradnike, svojo deželno upravo. Ali te želje nam ostanejo za sedaj le — upanje!

Volilni shod v Brežicah.

Naš vrli poslanec gospod Mihael Vošnjak sklical je dne 15. septembra t. l. volilni shod v Brežicah, da položi račun o svojem državnozbornem poslovanju.

Zbralo se je ob 3. uri popoldne lepo število najodličnejših mož iz brežkega okraja, večinoma županov in občinskih odbornikov — tudi častita duhovščina je bila zastopana — v veliki dvorani „Narodnega doma“.

Gosp. dr. Fran Firbas, c. kr. notar v Brežicah, izvoljen soglasno predsednikom, pozdravi pristrčno navzoča državna in deželna poslanca gosp. M. Vošnjaka in g. dr. Ivana Dečka, ter Dragotina Hribarja in vse zbrane volilce ter proglasi zborovanje za otvorjeno.

LISTEK.

Zgodovinske črtice o Št. Jurji ob južni železnici.

Nabral in spisal Tomislav Kurbus.*)

Znan bil je naš kraj uže ljudstvom starega veka, kajti tu mimo naj bi po rimski cesti, kakor se še zdaj imenuje, iz Celja čez Blagovno, Ponkvo, Šmarje in naprej hodili in četovali stari Rimljani. Pozneje, namreč v srednjem veku, zidali in razdirali so tukaj mogočni gospodi veličastne gradove, katerih sled se dandanes ne najde več in kateri nas spominjajo na minljivost mogočnosti, bogastva in slave.

Naša cerkev se je začela zidati l. 1708., a posvečena bila je 21. maja l. 1721 sv. Juriju mučeniku. Za precej veliko faro je nekaj premajhna, vendar je zidana v lepem in čistem romanskem slogu, koji se ne najde povsod. Do l. 1870 imela je 6 stranskih oltarjev, tistega leta so se pa 4 odpravili. Mirodvor (pokopališče) je še le od l. 1816. Prvi tam pokopan bil je Ma-

tevž Zagojšek iz Črnlince. Staro pokopališče bilo je okoli cerkve. Na mirodvoru pri podružnici sv. Ahacija, počiva 10 francoskih vojakov, kateri so tam l. 1801 za vročinsko boleznijo umrli. Najstarejša podružnica je Marija sedem žalosti na Botričnici.

Sv. Primož in sv. Ahacij sta novejši cerkvi, zidani proti koncu 17. stoletja. Cerkev sv. Rozalije bila je sezidana l. 1643 v odvrnitev strašne kuge, ktera je tistega leta okoli sto ljudi v tej okolici podavila. V tisti namen sezidalo je ljudstvo, ki je bilo takrat v tej hudi stiski, cerkev sv. Roka pri Šmarji.

Do l. 1495 spadal je naš kraj pod ponkoško faro. Omenjenega leta je pa cesar Friderik Št. Jurij v samostalno župnijo povzdignil, a l. 1509 jo je cesar Maksimilijan z desetino, posestvi in drugimi dohodki oblagodaryl. Obsegala je do l. 1765 celo sedanjo slivniško in kalobško faro ter nekaj dramlske in šentruperske.

Prva šola bila je v sedanji hiši gospe Čamp-ove. Tej hiši, akoravno je bila že večkrat prenovljena, se zmerom pozna še prvotni značaj. Bil je namreč tukaj rotovž, in v pritličji stanovanje za one ljudi, koji se takratnim oblastem niso pokoravali. L. 1769 ustanovili so v rotovži šolo. Ko je l. 1797 celi zgornji trg pogorel, morala je tudi šola

močno poškodovana biti, kajti pozneje je najdemo nekaj časa v sedanji kaplaniji, nekaj časa v sedanji Janžekovi in nekaj časa v sedanji Šukljetovi hiši. L. 1818 postavili so Šentjurčani sedanjo dekliško šolo, ktera je bila do l. 1891 mešana, namreč za dečke in deklice. Prvi politični šolski ogleda bil je l. 1820 imenovan g. Franc Ipavic, tukajšnji praktični zdravnik. Prvi redni učitelj bil je g. Andrej Ripšl, kateri je to službo l. 1819 nastopil.

Naš trg imenoval se je začetkoma „Št. Jurij pod Anderburgom ali pod gradom“. Grad Anderburg stal je na mestu sedanje Lipce, to je prijazen hrib blizu sv. Rozalije. Okolica Lipce se še zdaj imenuje Podgrad. Slišal sem trditi, da je bil Anderburg obiteljski grad sedanjih württemberskih kraljev, vendar mislim, da to ne bo istina, kajti, nikjer nisem mogel najti dokazov. Istina je pa, da je ta grad l. 1437 bil lastnina krškega škofa, s kojim se je celjski grof Urh II. bojeval. Urh je dal tistega leta po Janezu Vitovcu, svojem hrabrem vojskovodji Anderburg razdjeti. Ista osoda zadela je tudi grad Šibenek, kateri je stal vrh strme pečine ob potu v Kalobje.

Ko Anderburga več ni bilo, prekrstili so naš trg v „Št. Jurij pod Rifnikom“. Rifnik naj bi bil nekdanje gnezdo roparskih vitezov. Verjetno

*) Za nekatere važne vire se zahvaljujem vlč. g. Vošnjaku, župniku šentjurskemu in g. dr. Gustavu Ipavcu.

Državni poslanec gosp. M. Vošnjak, raztolmačil je potem v obširnih potezah, zakaj je bilo ministerstvo Taaffejevo primorano odstopiti in kako se je sestavilo novo Windischgrätzovo ministerstvo. Razjaševal je dalje slavni početek, a manje slavni konec tiste prečudne parlamentarne ustvorbe, ki so jo krstili, koalicijo.

Najvažnejša točka celega predavanja bila so pojasnila o celjskem vprašanju in tu se je moral gospod poslanec prepričati, da vživa popolno zaupanje med svojimi volilci, kajti burni „živijo“-klici odobravali so dotična izvestja poslančeva.

Deželni poslanec g. Jerman nameraval je tudi ta dan poročati o svojem delovanju v deželnem zboru; po boleznih zadržan pa nij mogel spolniti svoje obljube. Deželni poslanec dr. Ivan Dečko nastopil je tedaj za svojega kolega, ter v jedrnatem govoru narisal stališče, koje zavzimajo naši poslanci v deželnem zboru. Povedal je, kaka krivica se godi Slovincem v upravnih deželnih vprašanjih. Slovenci dobra tretjina vsega prebivalstva na Štajerskem, nimajo niti enega zastopnika v deželnem odboru, niti v deželnem šolskem svetu.

Liberalna večina deželnega zbora skuša spodbiti nam še tisto trohico pravic, ki so nam zajamčena po zakonu. Slovenski poslanci imajo uprav neznosno stanje v deželnem zboru, stavijo naj predloge še tako občno-koristne, obveljati ne more nobeden, že za to ne, ker so ga stavili slovenski poslanci.

Ko se je bilo letos vprašanje o ustanovitvi slovenske gimnazije zasukalo Slovincem v korist, takoj je bila skovala liberalna večina v zvezi z nemško-nacionalci, v deželnem zboru tisto famozno resolucijo, s koje je celo zažugala vladi, da ne sme vstreči pravičnim zahtevam Slovincem; tako podlemu postopanju nemške večine niso mogli naši poslanci drugače odgovarjati, kakor s tem, da so zapustili deželni zbor; baram ne bodo dalje nemški krivičneži v navzočnosti slovenskih zastopnikov bili v obraz pravičnim in postavnim željam slovenskega prebivalstva.

Tudi to poročilo gosp. poslanca dr. Ivana Dečka pridobilo je med volilci občno priznanje.

Koncem oficijelnega dela zahvali se predsednik g. dr. Fran Firbas gospodom poslancem za njih trudapolno delovanje, kliče trikratni iz srca izvirajoči „živijo!“ presvitlemu cesarju Franju Josipu I. kot vrhovnemu zaščitniku pravice in zakona v dragi nam domovini — Avstriji. —

Sledeče dve resolucije sprejele so se enoglasno.

1. Na volilnem shodu dne 15. septembra 1895 zbrani volilci iz skupine kmečkih občin brežkega okraja, izrazijo svojemu državnemu poslancu gospodu Mihi Vošnjaku popolno zaupanje, odobrijo njegovo postopanje v državnem zboru v vseh točkah in se zahvalijo njemu in njegovim gospodom sodru-

gom za možato in vspešno delovanje v državnem zboru, osobito glede celjske gimnazije.

Gospod državni poslanec se ob enem naprosi, delovati v bodočnosti na to, da se združijo vsi jugoslovanski, posebno pa slovenski državni poslanci v enej parlamentarne skupini in da delujejo složno v vseh našega milega naroda tikajočih se vprašanjih. V slogi je moč! Sloga jači, nesloga tlači!

2. Na volilnem shodu dne 15. septembra 1895 zbrani volilci iz skupine kmečkih občin brežkega okraja, odobravajo popolnoma postopanje slov. deželnih poslancev, osobito njih izstop iz deželnega zbora onda, ko se je skovala famozna resolucija zoper celjsko gimnazijo.

Naprosijo se tudi naši deželni g. poslanci, da izvajajo iz tega izstopa in sploh iz postopanja nemške večine nasproti slovenskim težnjam najskrajnejše konsekvence, da ostanejo tudi za naprej v abstinenci in da vstopijo v deželni zbor le onda, če dobijo na merodajnem mestu poštena jamstva za to, da se bodo v bodoče podpirale, ne pa ovirale gospodarske in izobraževalne potrebe slovenskega prebivalstva na Južno-Štajerskem!

V neoficijelnem delu poprijel je gosp. Dragotin Hribar iz Celja besedo in podal najpoprej kratko zgodovinsko črtico takozvanega „nemštva“ in „nemške posesti“ v trgih in mestih na Južno-Štajerskem, trdeč in dokazivajoč na podlagi zgodovine, da so naši slavni nemški „burgarji“ po pokolenju isto tako Slovenci, ko mi in da so se prelevili v stroge Nemce še le tekom časa bodisi iz koristolovja, bodisi po tujem pritisku. Nemška posest je prava nesmisel nove dobe. —

Vladoželjnost in kruhoborstvo vodi naše moderne janičarje v borbi proti njih krvnim bratom — Slovincem. Čim bolje se bo izobrazil Slovenec, tim samostalneji bode postal v boju za obstanek; slovenska samostanost je pa smrtna nevarnost nemčurskemu gospodstvu in zato se protivijo ti junaki z vso silo slovenskim težnjam po šolah in po večji izobražbi.

Sto in sto let prestal je slovenski narod trdi boj za svoj obstanek in če se ni dal potujčiti do zdaj, v bodoče so enake nakane zaman. Bodočnost je naša!

Prelepe besede gospoda Dragotina Hribarja zbudile so med poslušalci nepopisno, burno priznanje, naj mu bo na tem mestu za nje presrečna hvala.

V društvu vrlih naših poslancev, kojim se je pridružil na večer lep krog duhovnikov in posvetnih gospodov, preživeli smo nekaj veselih uric pri čaši rujnega vinca v krasnem „Narodnem domu“.

Shod vršil se je mirno in dostojno, kakor smo pričakovali brez — vladnega zastopnika. —

bi bilo, kajti njegova lega ob živahni cesti bila je za ta posel jako pripravna. Ta grad bil je postavljen pred letom 1000. L. 1015. se prvokrat o njem govori. Dobila je namreč tistega leta zveličana Hema, hči pilštanskega viteza Podčetrtka, Žusem, Slivnico, Rifnik, Šibenek in Anderburg za doto. Tukajšno ljudstvo, posebno stari ljudje še zdaj vejo pripovedovati o neki sveti grofici. Najbrž je ona zvel. Hema nekaj časa tudi tukaj bivala ali je ljudstvo na kak drugi način vživalo dobrote od nje ter tako slišalo o nje pobožnosti. Elizabeta, gosa rifniška živela je okoli l. 1219, a zadnji rifniški gospod umrl je l. 1480. Vendar rifniški niso bili sami gospodarji tega gradu, ampak oni so bili nekaj časa podložni krškemu škofu, pozneje pa celjskim grofom, katerih lovski grad bil je Rifnik. Blagovna in Spodnji Anderburg, ki stoji ob cesti, vendar ne več v prvotni obliki, nastala sta pozneje. Blagovna bila je ena najbogatejših grajščin na Spodnjem Štajerskem. Pod to gospodstvo spadalo je 329 hiš in vsak lastnik svoje hiše, naj je bil potem večji ali manjši kmet, moral je v grad desetino oddajati, ter še temu povrh grajščaku v roboto ali v delo hoditi, seveda brezplačno. Če pa še pomislimo, da so vse 3 grajščine namreč Blagovna, Anderburg in Rifnik imeli enega gospoda, lahko umevno, kakšno bogastvo se je

na Blagovni kupičilo. V zgodovinskih knjigah beremo posestnike teh gradov. Bili so nekaj časa Ditrichsteini, potem Geisrucki, Wurmbbrandi, Pogli, Jakomini, Gadolli itd. Najbogatejši bili so menda grofi Geisrucki. Ti so imeli te tri grajščine, potem grad Jelše pri Šmarji in več posestev po Nemškem. Ako si pogledamo Blagovno, priča nam krasna lega njenih poslopij, njenih njiv, travnikov, gozdov itd. o nje boljši preteklosti. Novi grad stoji na drugem mestu, kot je stari stal, ter je v novejšem slogu zidan.

Govoriti še moram o trgu šentjurskem. Pri tej priliki moram trditi, da se je trg v našem stoletju jako krepko razvil. Zlasti ugodna trgovinska lega in semnji ga povzdigujejo. Le poglejmo si trgovinske hiše, kakor: Kartinovo, Praunseisovo, Kavčičevo in Šešekovo; vse te so v novejšem času nastale. Edina huda nesreča, ktera je v začetku tega stoletja naš trg zadela, bil je hud požar. Pogorel je namreč celi zgornji trg izjemši cerkev. Požgal je farovski hlapec Štefan po imenu, koji je že takrat rad tobakaril. Po tej nezgodi dobival je trg to lice, ki ga ima zdaj!

Za živinorejo storil je mnogo nek g. Maček, posestnik planinske grajščine, h koji je spadalo do okoli l. 1850 tudi sedanje Janškovo posestvo. Pripoveduje se, da je ta gospod kupil v

Želeti je, da bi se prirejali enaki shodi večkrat, želeti je pa tudi, da bi se jih udeleževali vedno v mnogobrojnem številu vsi prizadeti slojevi našega ljudstva. Dixi. —

Celjske novice.

(Gimnaziji v Celji.) Pri borbi za celjsko dvojezično gimnazijo so Nemci vedno naglašali, da te gimnazije ni potreba, da nam gre le za politične koristi. Mi smo domnevali že poprej, česa se celjski Nemci bojé, a sedaj se je to jasno pokazalo. Trdili smo, da je to celjsko nemštvo le umetno, sedaj se to jasno vidi. Za prvi razred nove dvojezične gimnazije oglasilo se je 110 učencev, za prvi razred nemške popolne gimnazije (ravnatelj Končnik), kjer se jedino slovenščina uči slovenski, pa 68. Pri tem je pa omeniti, da so celjski Nemci napeli vse sile, da kaj slovenskih sinov privabijo v nemško gimnazijo. V ta namen osnovali so posebno dijaško zavetišče, za katerega nabirajo mej Nemci po vsej državi. V nemško gimnazijo se je vpisovalo v nedeljo, da bi kmetje imeli čas pripeljati k vpisu svoje sinove, dočim je vpisovanje za slovensko-nemško gimnazijo bilo v ponedeljek, da je kmet moral zamuditi jeden dan, da je sina vpisal. Vse to ni pomagalo.

(Vsporednica) na slovensko-nemški gimnaziji v Celji za I. razred, je dovoljena. Gotovo najlepši dokaz, kako je bilo potreba tega zavoda. Pa naj še lažejo nemčurji in sovražniki slovenskega naroda, da je Celje nemško mesto.

(Pripravnica) na nemškem gimnaziju v Celji je odpravljena, ker se je oglasilo samo 6 dijakov. S tem prominula je tudi tista krivica, da je moral Slovenec 9 let obiskovati gimnazijo.

(Pogreb) rajnkega Boštijana Kregarja vršil se je sijajno ter ob ogromni udeležbi rodoljubnega občinstva. Blizo 1000 oseb skazalo je zadnjo čast umrlemu učitelju, kar je najboljši dokaz za njegovo zvesto rodoljublje in občno priljubljenost.

(„Narodni dom v Celji“) je dozidan že do II. nadstropja in pričelo se je staviti nahišje, ki bode do konca tedna gotovo ter se začne takoj pokrivati z opeko in kositarjem.

(Nezaslišana predrznost!) Kar si naši Celjani vse počenjati upajo, presega že vse meje. Ni dovolj, da kričijo in trosijo po svetu o nias vse mogoče laži, izmislili so si sedaj prav poseben način, oskrunjevati sv. vero. V nedeljo dne 22. septembra je namreč igrala od 11.—12. ure dopoldne na glavnem trgu mestna godba, med tem ko se je poleg v farni cerkvi opravljala služba božja. Naravno je, da je bila cerkev skoraj popolnoma prazna, zakaj otroci in odrasli kmečki ljudje so kar stali okoli godcev. Cel glavni trg je bil natlačen ljudstva. Tega nam torej še manjka? Ljudje, ki sami ne marajo sv. cerkve in sv. zakramentov, ti ljudje hočejo sedaj odvrčati pobožno krščansko ljudstvo od sv.

drugih krajih menda na Švičarskem živino lepega, velikega plemena. L. 1825 postavil je večkrat te lepe krave na trg in dal bobnati. Na to znamenje prišle so žene ter so njegove krave premolze ali podojile. Na ta način priljubilo se je to pleme ljudstvu in posebno Planinčani se imajo temu gospodu, ki že zdavnaj počiva pod grudo, zahvaliti za svojo lepo živino.

Za povzdigo sadje in živinoreje deluje tukaj „Kronprinz-Rudolfovo“ društvo, na njega čelu nevtrudljivo delavni ravnatelj g. dr. Gustav Ipavc. Za probujo in procvit našega ljubega naroda delujeta ženska in moška podružnica sv. Cirila in Metoda.

Po slovenskem svetu znan je naš trg, kot rojstni kraj gospodov doktorjev in skladateljev Ipavcev. Že njih oče g. Franc Ipavc bil je jako čisljan zdravnik in tržan. Naselil se je tukaj l. 1805. Naš neumrljivi Slomšek mu je postavil v svojih životopisih krasen spomenik.

Pa tudi drugi slavni možje rodili so se v Št. Juriji, kakor g. Dragotin Ripšl, vesel pesnik, potem je tekla tukaj tudi zibelka pesniku Valentinu Orožnu, kojega „Kje so moje rožice?“ slehern po Slovenskem pozna.

maše?! Znano nam je sicer, da je dovolil mestni občinski svet, v katerem sedijo skoro sami „modrijani“, da se sme igrati ob nedeljah dopoldne pred mestno hišo pri nemški cerkvi in ob četrtkih popoldne na glavnem trgu. To je dovolil z velikim veseljem soglasno. Zakaj so torej igrali v nedeljo na glavnem trgu? Upamo, da jih bo naša cerkvena oblast že naučila, kaj se pravi sv. cerkev oskrunjevati! Naj godejo, koder hočejo, če se spravijo tudi na kako streho, pa pred farno cerkvijo se ob nedeljah dopoldne to ne sme goditi in tudi pred nemško ne, ker tudi tukaj se služi ob 11. uri sv. opravilo. To je vsemu pobožnemu ljudstvu iz okolice in nam krščansko-mislečim Slovincem v Celji v pregrešno spodtiko. Obračamo se torej do svojega milostljivega gospoda opata s prošnjo, naj storijo potrebne korake, da se v nedeljo dopoldne ne bo igralo ne pred farno ne pred nemško cerkvijo. Upamo, da bodo dobili modri mestni očetje zaradi svojih še modrejših sklepov zopet dolg nos, pa saj jim ne bo mnogo storil, ker so jih že tako vajeni!

(„Preussische Jahrbücher“ o celjskem vprašanju) Kako se postopanje naših nemškutarjev in liberalnih Nemcev obsoja celó na Nemškem, n. pr. v znanstveno-politiškem mesečniku „Preussische Jahrbücher“, o tem naj svedočijo sledeče krepke besede tega lista: „Če so tudi štajerski Nemci v kulturnem obziru bolje (?) napredovali od njihovih slovenskih sodeželanov, to še ni vzrok, da bi se slednjim smelo odrekati sredstva, s katerimi bi se oni na narodni podlagi razvijali. Ali se mar sme Slovincem zameriti, da smatrajo svoj jezik enakopravnim z nemškim, in da želijo, da se njihovi otroci po potrebi šolski omiki v lastnem jeziku izobrazujejo za svoj prihodnji poklic? S tega stališča je bilo njih zahtevanje slovenske nižje gimnazije opravičeno, in protivanje Nemcev zoper to željo so Slovenci smatrali za gospodovalno poželjivost (herrschaftliche Tendenzen der Deutschen und Ausdruck kleinlicher Missgunst). Razumno je torej, da so Slovenci za svojo opravičeno željo dobili v parlamentu podporo, in da se vlada tej želji ni mogla protiviti, ne da bi se jej strankarstvo očitalo. Čisto nerazumen pa je ugovor, da bi slovenska srednja šola v Celji bila nevarna za nemštvo sploh na Štajerskem. Ali se bodo mar nemški stariši silili pošiljati svoje otroke v slovensko šolo? Ali je mar nevarnost, da bode slovenski gimnazijalec prekosil nemškega? Nemštvo bi moralo sploh stati na slabih nogah, ako bi se bilo razširjenosti slovenske omike!“ —

(Komisija za uravnavo Savinje). V nedeljo dne 6. oktobra t. l. zbrati se ima letošnja komisija za uravnavanje Savinje pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Celji. Občine in okraj zastopal je v tej komisiji občečislani gospod J. Hausenbichler v Zalci že mnogo let in se bode gotovo tudi letos izvolil pri volitvi dne 25. t. m. v to komisijo.

(Ni menda nesramnejših lažnivcev) kakor so renegati. Znano je, kako in na kak perfiden način vedno in vselej ovajajo radi najbolj navadnih stvari slovenskega uradnika ali učitelja z namenom mu škodovati. To se jim zdi popolnoma prav in opravičeno. Ti butci že štejejo v greh, ako se slovensk uradnik ne odtuji svoji materščini ter mislijo, le pobijmo ga. Če pa Slovenci grajamo nepravilno postopanje ali protizakonito dejanje nemškega ali nemčurskega uradnika, smo pa ovaduhi in Bog si ga vedi vse kaj. Dobro je le, da svet pozna te tičke po njih petju in vé, da je tisti tat, ki leti za drugim in upije: „držite ga!“ da bi sam ušel.

(Po celjskih gostilnah) neki mladiči insultujejo mirne Slovence, ako se ti pogovarjajo v svojem jeziku. To mlado seme ukrotiš najbolje, če jih popolnoma preziraš. Kaj vé tak mladiček, ki žuli uboge groše svojih starišev, kaj je življenje. Ko bode vse pognal in morda svoje roditelje spravil na nič, se bode že ohladil. Oštirjem pa bi pripočali naj tem popčem razjasnijo, da bi se jim morda bolj prilegalo mleko, kakor opojne pijače, ker dokler jih pivo in vino razdraži, še niso zreli za gostilne.

(Dirka v daljavo „Zveze slovenskih kole-sarjev“) iz Celja v Ljubljano, ki se je vršila ob najlepšem vremenu, v nedeljo 15. t. m., izpala je sijajno bodi si z ozirom na dosežene čase, ali

pa na mnogobrojno udeležbo izvrstnih dirkačev. Ob 6. uri 24 min. zjutraj odpustil je štarter dr. Majer 12 dirkačev iz Celja. Takoj iz početka ločila se je petorica dirkačev, in sicer gg. Bohinec, de Zordo, Vernik, Majdič in Stiasny od ostale skupine in drvila proti Vranskemu, vsem na čelu gospod Bohinec. Na Vransko, 27 km. dospela sta Bohinec in de Zordo v 53 minutah, katerima so po presledku 2 minut sledili ostali zgoraj omenjeni vozači. V hribovitem terenu mej Vranskim in Trojano napredovala sta prva dva očitno napram ostalim in imela tu 10 minut predskoka. Na cilju v Ljubljani zbralo se je mnogobrojno občinstvo, in nestržno pričakovalo dohod dirkačev. Prvi je došel na cilj g. Zmagoslav Bohinec v 2 urah 52 min. 18 sek. Temu je sledil kot drugi g. Quintino de Zordo (2h 52' 21") in kot tretji g. Fr. Majdič (3h 3' 32¹/₂").

Spodnje-štajerske novice.

(Knežje darilo.) Cesar je iz svoje zasebne blagajne nakazal 50.000 gld., da se štajerskemu namestniku baronu Kübecku, ki nima nič premoženja, kupi vila in tako zagotovi primerno stanovanje. To kaže, da bode baron Kübeck stopil v pokoj.

(Premembe pri č. duhovščini). Umril je č. g. Ivan Kunej, župnik v Šmarjeti pri Rimskih toplicah. Ondotni kaplan, č. g. V. Vogrinec, je postavljen za provizorja.

(Spremembe pri oo. minoritih). Č. o. Alfonz Svet, minoritski kaplan v Ptuj, je premeščen kot magister novitorum v minoritski samostan na Dunaj.

(Sedemdesetletnica). Č. g. Valentin Par, župnik, duh. svet. itd. v Gotovljah praznoval je dne 5. sept. t. l. v krogu svojih duhovnih bratov sedemdesetletnico svoje starosti; ob enem je tudi slavil petinštiridesetletnico mašništva in petindvajsetletnico župnikovanja v Gotovljah. Domači fantje-pevci so mu združeni s pevci „Slov. kat. delavskega društva“ priredili lepo podoknico s petjem, streljanjem in umetno razsvitlavo. Občinski odbor v Gotovljah pa ga je z ozirom na njegove nevenljive zasluge imenoval jednoglasno častnim občanom in mu podaril častno diplomu, katero je mojstersko izgotovil gosp. Dragotin Hribar v Celji. Gospod slavljencec se je za te javne dokaze ljubezni in vdanosti svojih faranov ginjenim srcem zahvaljeval. Dal mu Bog zdravja, da še včaka zlate sv. maše!

(Mozirje) dobi novo šolsko poslopje, ki je že pod streho, za svojo dvorazredno ljudsko šolo; novo poslopje se bode dalo porabiti tudi za trirazredno šolo.

(Zborovanje) podružnice sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico je bilo v Trbovljah dne 22. sept. v gostilnici g. Antona Volavška z običajnim vspešnim. Po tem zborovanju pa je bil volilni shod, in je poročal drž. poslanec g. Mihael Vošnjak o delovanju državnega zbora, g. dr. J. Serneč pa o delovanju deželnega zbora.

(Na Hrastniku) sta pred kratkim napadla dva suroveža svojega delavskega tovariša iz Podkrajja. Ožokala sta ga najpreje s kolom po obrazu. Revež je za bolečinami nevarno bolan in pripeljali so ga v bolnišnico. Zločinca so potegnili v ječo. Jeden izmej nju, Lud. Skalé, je tudi zadnji sejmov dan dne 2. t. m. v Radečah, kjer je doma, po živinsko divjal in nekemu gostilničarju pretil z nožem, ker ga je le-ta zavoljo njegovih dejanskih napadov na nekega gosta zapodil iz svoje gostilne. Župana in orožnike, ki so prišli na lice mesta, je s svojim bratom vred z različnimi psovkami pital in javno stražo očitno razžalil, za kar čaka oba še odgovor.

(V Loki pri Zidanem mostu) je prodal graščak J. Gunkel svojo graščino s pripadajočim posestvom vred gosp. pl. Lomerju z Dunaja za kupno ceno 61.000 gld.

(Radeško in sevniško graščino) katerih lastnik je zdaj neki obrezanec, namerava kupiti, kakor se čuje, princ Hugo Windischgraetz.

(Sevniško graščino) je kupil, kakor se nam pripoveduje, knez Auersperg, posestnik velikih graščin na Češkem in Kranjskem.

(Z rajhenburškega broda) je skočila v Savo umobolna ženska, katero je ravno hotel mož k zdravniku peljati. Skočili so za njo ter

jo rešili, toda na potu k zdravniku ločila se je od tega sveta.

(Kresnice 18. septembra) je videl popotnik po noči na videmskem kolodvoru. Redka prikazen ob tem času!

(Volilni shod v Brežicah) dne 15. t. m. je bil pravi slovensko-politični praznik. Še po glavnem shodu je bilo namreč v ožjem krogu kaj živahno. Tu so sledili lepi govori in žive napitnice, vse navdihnene narodnega duha in narodnega ognja. Pri večerji so namreč govorili še gg. dr. Firbas, M. Vošnjak, Drag. Hribar, dr. Medved, dr. Dečko in ravnatelj Lapajne. Iz teh vorov je bilo posneti posebno ta želja, da bi osobito kranjski Slovenci bili edini, štajerski pa da bi vztrajali zoper nemški naval. Posebno aklamovane so bile tiste besede, s katerim se je eden govornikov spominjal dr. Jos. Vošnjaka.

(S Slatine romajo nemške klopi v Vitanje). Vsemu svetu je znano, kako silno se je vrezal nemški „šilverein“, ko je postavil krasno poslopje za nemško šolo na Slatini. Toda ondi niso marali za dobroto, katero je ponujala nemškutarska gospoda. Lepo šolsko poslopje stoji že več let prazno, ker ni bilo dobiti otroka, katerega bi bili mogli zvbati nemškutarji v svojo nemčursko palačo. V šolskem posloplju so nastavili nemškutarji tudi lepe nove šolske klopi, po katerih so letale miši in podgane, ker otrok ni bilo, da bi bili sedali po njih. Te šolske klopi se bodo te dni izselile iz nemškega šolskega posloplja na Slatini ter romale kam? tje v Prusijo? o ne! v Vitanje!

(Žandarje napadli) so lopovi, najbrže hrvatski, pri Podčetrtku, ki so tirali v zapor nekega prašičjega barantača, ki je zoper prepoved gnal prašiče čez mejo. Žandarm Sunko je smrtno-nevarno ranjen, pa tudi njegov sodrug Friedau je zelo poškodovan.

(Utonil) je v Dravi po nesreči ptujski prof. J. Sahla.

(Narodna čitalnica v Ptuj) je bila priredila v nedeljo v dvorani „Narodnega doma“ I. veliki tamburaški koncert, obstoječ iz 10 novih točk. Za nakup 16 tamburic se je izdalo 250 gld.

(Dve novi bralni društvi v ptujski okolici). Da so se tudi Slovenci v ptujski okolici, župnije sv. Petra in Pavla v Ptuj, začeli krepko gibati v narodnem oziru, pričata dve novi bralni društvi, ki sta se nedavno tukaj ustanovili in že pričeli svoje plodonosno delovanje. Dne 18. avgusta se je vršilo ustanovno zborovanje bralnega društva v Podvincih pri Ptuj v prostorih gostilničarja J. Brusa. Predsednikom društva je bil jednoglasno izvoljen Fr. Petrovič. — Istega dne so došla pravila kmetijskega bralnega društva v Krčevini pri Ptuj iz Gradca. Ustanovno zborovanje pa je bilo dne 8. septembra v prostorih narodnega gostilničarja Blaža Vindiša na Štukih. Predsednikom bil je izvoljen Dragotin Zupančič. Novima društvoma želimo najboljši uspeh.

(Razpisane so volitve za okrajni zastop marenberški.) Slovenci, na noge!

(Odbor vinorejskega društva) v Slov. goricah uljudno vabi društvenike in druge k glavnej skupščini in veselici k Sv. Benediktu v Sl. gor. na dan 29. septembra. Vspored: I. Ob 4. uri popoldne otvoritev skupščine, govor potovalnega učitelja o vinoreji, račun, volitev odbora. II. Zabava: Igra, petje in godba, potem srečkanje. Za dobro postrežbo bode skrbel gostilničar g. Jožef Kramar. Pristopnina za društvene člane 10 kr., za druge pa po 20 kr.; kdor se hoče srečkanja udeležiti, si kupi za 20 kr. jedno tablico.

(Od sv. Bolfenka na Kogu) se nam poroča, da ondotni šolski vinograd ameriških trt kaj lepo vspeva. Od 600 v les cepljenih trt se jih je čez 500 prijelo. Vsekako lepi vspehi!

(V Kozjem) vršil se je dne 22. t. m. ljudski shod. Govorili so zbranemu občinstvu gg. dr. F. Jurtela, dr. L. Gregorec in pa Dragotin Hribar iz Celja. V Kozjem morda že 20 ali več let ni bilo enakega shoda. Natančnejši opis priredimo prihodnjič.

(Občni zbor „Südmarke“) je bil v Marenbergu zadnje nedeljo. Predsedoval je dr. pl. Hofmann, ki je v bobnečih frazah pozdravljaj zavedne marenberške Nemce, posebno pa ženski spol. Nato župan Langer obljubuje, da Marenberžani

tudi v prihodnje ostanejo zavedni Nemci, dokler se ne srečajo s pametjo. Neka Erber pozdravlja nemške peteline v imenu gospej dravske doline. Neki Sauseng poroča, da nebodijetrebna „Südmarka“ obstoja sedaj 6 let v obrambo nemškega prebivalstva, katerega nihče ne preganja. „Südmarka“ ima 68 podružnic, ki štejejo do 7000 članov. Da se dohodki pomnožé, priporoča mož nove vrste užigalice, katerih čisti dohodek je namenjen lačnim otrokom ošabne matere Germanije. Družba je posodila 11 kmetom in obrtnikom 3826 gl., darovala 2182 gl. zadolženim kmetom in obrtnikom na južnem Štajerskem, nekaj nad 600 gl. nemški dijaški kuhinji v Celju. Vseh dohodkov je imela družba v zadnjem letu 12.284 gold., troškov skoraj ravno toliko. Družbo sta pozdravila dva trda Nemca dr. Ambroschitz iz Ljubljane in dr. Kautschitsch iz Sevnice. V odbor so bili izvoljeni: dr. Derschatta, dr. pl. Hofmann, dr. Kokoschinegg, Janotta, dr. Khull, dr. Kratter itd. Koncem zborovanja načelnik opisuje grozno nevarnost, ki preti nemštvu na obmejnih krajih, zato treba večje požrtvovalnosti. Govoril je tudi neizogibni dr. Wokaun, ki ima kot uradnik jako mnogo časa za nemške agitacije. Druge nesreče mi bilo.

(Nemški Raiffeisen tudi skube.) Nekateri kranjski Slovenci ne morejo prehvaliti pri posojilništvu Raiffeisenov sistem; tudi mi ga hvalimo, pa ne v vseh točkah. Toda večkrat se pa ta sistem zlo-rabi, kakor smo izvedeli to od edine nemške Raiffeisenove posojilnice, ki je na Spodnjem Štajerskem pod Muro. Pri tej posojilnici kmeta „oskubijo“ baje koj pri vstopu, kajti pobira se kar 1 gl. za vloženo prošnjo. In ko bi ta goldinar že kaj zalegal! Toda kmet, tako grdo za 1 gl. „oskubljen“, mora še mesece in mesece čakati, predno se mu prošnja — odbije. (To je čisto naravno g. dopisnik! Ta posojilnica dobiva denar le iz daljnega Gradca; predno se pa ondi odločijo, da pomagajo slovenskemu kmetu, če tudi le s pomočjo nemške kase, dolgo dolgo traja. Da pa tajnik pobira 1 gl. za prošnjo, to pride od tod, ker ga nemški deželni odbor ali kdor koli ga že ima pod komando, slabo plača. (Ur.).

(Štajerski „Lehrerbund“) je zboroval letos v Voitsbergu. Udeležilo se ga je brez potrebe več slovenskih učiteljev s Spodnjega Štajerja, celó takih, katerih ni bilo pri „Zavezi“ v Novem mestu, kjer bi bili bolj na svojem mestu. Čemu se torej vsiljevati? Čemu pa tudi izogibati se „Zaveze“, kakor je to storilo letos ptujsko učiteljsko društvo, ki je isti dan zborovalo, kakor „Zaveza“? kje je rodoljubje?

(Posnemanja vredno!) Dolenja avstrijska c. kr. namestnija je razveljavila naredbo, po kateri je bil oviran promet s trtami in z rečmi, katere so s trtami v zvezi, ker se je svoje dni mislilo, da se trtna uš širi, ako se trte razpošiljajo iz kraja v kraj. V naših krajih se vsled enakih naredb še vedno ovira promet s trtami, kar dela vinorejcem veliko neprilike. Zatorej bi bilo želeti, da se te naredbe odpravijo, vsaj zdaj nihče več ne verjame tistim naukom, kateri so se poprej glede razširjanja trtne uši razlagali.

(Neg.) Dne 15. septembra je snežilo na Gornjem Štajerskem. Najvišje planine so že pokrite z belo odejo.

Druge slovenske novice.

† Profesor Josip Lendovšek

Padel je junak — neizprosna smrt pokosila je življenje, ki se ne da odvagati z zlatom. Blagi profesor Josip Lendovšek zatisnil je 19. t. m. na veke oči. Kaj je bil profesor Josip Lendovšek Slovincem in kaj še posebej koroškim Slovincem, to nam ni mogoče danes, ko krči dušo in srce bôl, povedati. Mož v najboljih letih poln nad in svetega ognja, zapustiti je moral rod svoj, svoj trpinčeni narod. Najboljši oče in soprog odtrgan je ženi in četvorici nepreskrbljene dece. Bog, nerazumljivi so tvoji sklepi! Krivica, žalost, mučno duševno delo in tudi vladno preziranje, zasadilo je v to tako plemenito telo smrti kal. Še le pred par meseci zgotovil je dve gimnazijski knjigi, ki ste že potrjeni od vis. ministerstva.

Prosil je za premeščenje v Gradec, a bil pri tej priliki smrtno žaljen, po možu, ki bi moral že radi svoje službe biti nad takim početjem. Bolehati je jel in trpel udano od spomladi sem muke boleznin do dneva, ko ga je Bog previdenega s svetotajstvi, rešil zemeljskih muk. V nedeljo položili so zemeljske ostanke k večnemu počitku na Dvoru pri Vrbi. Nebrojna množica pretakala je solze, solze britkosti za možem-ljubljencem, za možem-voditeljem. Vsegamogočni pa naj podeli trpinu in boritelju narodnih pravic večni mir in pokoj!

(Družba sv. Cirila in Metoda) je imela svojo 87. vodstveno sejo dne 4. septembra t. l. od polu 4. ure naprej v čitalnici. Navzoči so bili: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Dragotin vitez Bleiweis-Trsteniški, Anton Koblar (blagajnik), Ivan Murnik, Luka Svetec, (podpredsednik) in dr. Ivan Svetina; od nadzorništva: Oroslov Dolenc, Martin Malenšek in Ivan Vrhovnik. Po otvoritvi se je naznanil blagajnik, da je imela družba od 1. avgusta do 4. septembra tega leta 6469.42 gl. dohodkov in 4721.78 gl. stroškov, torej 1747.64 gl. preostanka. Glasom § 18. družbinih pravil je bil izvoljen podpredsednikom Luka Svetec, tajnikom Anton Žlogar in blagajnikom Anton Koblar in v ožji odbor pa po istem § družbin prvomestnik Tomo Zupan, podpredsednik Luka Svetec, mesto tajnika Antona Žlogarja družbinega vodstva ud dr. Ivan Svetina, blagajnik Anton Koblar in uda družbinega vodstva dr. Dragotin vitez Bleiweis-Trsteniški in Ivan Murnik. Ko se je rešilo več ulog in sklenilo uvesti razna sredstva v dobavo denarja za družbine vedno večje potrebe sosebno v Trstu, v Gorici in v Velikovcu, zaključili prvomestnik sejo ob tri četrt 6. uro zvečer

(Slovenščina na realki v Ljubljani). Na ljubljanski realki se slovenščina močno prezira. Nekoliko se pač to da s tem tolmačiti, da ta zavod obiskujejo zelo sinovi nemški rodbin, a vendar je slednje leto na njem tudi veliko število slovenskih učencev. Kmet naš rad ne pošilja sinov v realko, a naši meščani pa tudi že spoznavajo, da imajo pri današnjem napredku tehnike realistične študije veliko bodočnost. Žal, da moramo reči, da se v narodnih krogih na razmere na realki obrača premalo pozornosti. Učenci, ki se tukaj vzgajajo, največkrat pozneje delujejo mej Slovenci in jim gotovo ne škoduje, ako umejo naš jezik, naj si že izvolijo vojaški stan, tehnični ali trgovski poklic ali pa pojdejo kam drugam. Navadno je pritožba, da se baš v stavbenih zadevah pri Slovincih uraduje skoro vse nemško, a temu se ni čuditi, kajti domačih inženirjev nimamo in kar jih imamo, še ti niso zmožni uradovati slovenski, ker se niso slovenščine dosti učili. Učiti se slovenščine kot učnega predmeta, to še ne zadošča. Poglejmo na naše železnice in pa rudnike in fužine, povsod vlada nemščina. Res, da je tukaj često kriv vpliv tujca, večkrat pa tudi le zaradi tega vladajo tujci, ker ni domačinov in pa ker se naši domačini sami vsled napačne vzgoje že čutijo za Nemce. Marsikak tuj podjetnik bi v svoje službe vsprejel tudi Slovence, ko bi jih le dobil, in tudi bi ne urival ponemčevanja, ker kapitalisti v narodnih ozirih navadno niso prenapeti. Večkrat ko tožimo o tujem vplivu, se pa pokaže, da smo sami krivi, ako vse dobro pomislimo. Koliko smo se poganjali za slovenske paralelke na raznih gimnazijah, koliko smo se zlasti trudili za dvojezično gimnazijo v Celju, da smo ž njo celo jedni vladi izpihali življenje, a na to, da bi se vpeljale slovenske paralelke na ljubljanski realki, se pa malo kdo spomni. Mari ni sramotno za naš narod, da v Ljubljani, v središču Slovenije, pustimo ta popolnoma nemški zavod. Mej našimi Nemci pač utegne nastati — pišejo „Novice“ mali hrup, če začnemo resno zahtevati slovenskih paralelk, a tega pa ne verjamemo, da bi hranilnica upala se potem realko vreči iz svojega poslopja. Na pomoč tujih Nemcev tudi naši nemškutarji v tem oziru nimajo računati, ker Ljubljana se že nekaj časa več ne smatra za nemško posest. Če realka dobi slovenske paralelke, jo bodo tudi slovenski dijaki v večjem številu obiskovali, ne bode vse hitelo v gimnazije, kjer so večkrat z najstrožjim klasifikovanjem prisiljeni profesorji pomanjševati število dijakov. Strahu ni treba tudi nobenega imeti, da bi dijaki, ki hodijo v

realko, po dovršenih študijah ne mogli dobiti služeb, kajti število tehničnih poklicev se bode pri napredujočem napredku tehničnih znanostij vedno množilo. Gotovo bi tudi v narodnogospodarskem oziru le ugodno vplivalo, ako bi imeli dovolj izučenih domačih tehnikov. Marsikaka industrija bi se razvila, ko bi imeli večše domačine. To je pa v današnjih časih važno, kajti dežela brez industrije hitro nazaduje. Veliko let se naši poslanci že poganjajo, da se osnujejo na graškem vseučilišču slovenske stolice, a zato se pa še ni nikdo dosedaj zmenil, kako je pa s slovenščino na tehniki, kakor bi ta zavod ne imel za nas nobene važnosti. Na tehniki v Gradcu se podučujejo francoščina, angleščina in italijanščina, le za slovenščino ni nobenega prostora, a vendar mnogo obiskovalcev graške tehnične visoke šole bode pozneje delovalo mej Slovenci.

(Poslopje „Narodnega doma“ v Ljubljani) je od zunaj večinoma dodelano in osnaženo. Znotraj se vrše zdaj zidarska, slikarska in kamnoseška dela. Poštno in brzojavno poslopje dozdano je v višini I. nadstropja. Prva stavba bode do prihodnje jeseni popolnoma dovršena in svojemu namenu izročena. Vendar bode čitalnici že letos mogoče, da se preseli v te prostore. Sicer se v Ljubljani neprenehoma krpa in popravlja, nekaj še na novo zida, n. pr. nekatere barake, od katerih so nekatere čednim hišicam podobne, n. pr. barake za c. kr. deželno vlado.

(Na ljubljansko učiteljsko) se je tudi oglašilo letos okolo 100 gojenk za I. tečaj; vzeti jih morejo pa komaj polovico. Na to šolo pride za učitelja predsednik nemškega „šulferajna“ in voditelj šole tega zavoda, neki gosp. Benda. Znamenje časa!

(Iz kranjske kmetijske družbe). Zopetna izvolitev cesarskega svetnika Murnika je od presv. cesarja potrjena. — Premovanje goved bode meseca oktobra na Pristavi pri Tržiči, na Vrhnikih in v Trebnjem. — Za bibe beljanske pasme se je oglašiti do 1. oktobra. — Plemenih žrebic težkega plemena ne bode letos konferejski odsek oddajal. — „Tomasovo žindro in stasfurtski kajnit“ bode pa družba tudi letos oddajala.

(Osobne vesti). Vladnima tajnikoma na Kranjskem sta imenovana gg. komisarja Orešek in pl. Cron, voditelj okrajnega glavarstva v Ljutomeru. Ali ni slovenskih Kranjcev za taka mesta? — Za c. kr. okrajnega zdravika v Krškem je imenovan g. dr. Galaš, do zdaj v enaki službi v Tolminu.

(Kranjsko „vdovsko učiteljsko društvo“) je 19. t. m. zborovalo v Ljubljani. Prišlo je blizo 60 kranjskih učiteljev, udov tega društva, katero ima blizo 55.000 gl. imetja, največ v državnih papirjih. Obresti svojega denarja in druge dohodke porablja za podpiranje učiteljskih vdov in sirot; prve dobe po 100 gl., druge po 25 gl. na leto. Odborovo poročilo se je bilo odobrilo z veliko pohvalo. Živahen je bil razgovor o predlogu g. učitelja Lapajna, ki pa ni obveljal, da bi namreč odborniki tega društva ustanovili „Slovensko učiteljsko zadrugo“, nekakošno učiteljsko hranilnico in posojilnico, katera bi čez leto in dan prevzeti mogla posle, imetje, pravice in dolžnosti „vdovskega društva“ in učiteljskega konvikta; taka zadruga bi se s pristopom vseh slovenskih učiteljev v teku let utegnila tako okrepcati, da bi si v svoje svrhe ustanovila še svoj „Učiteljski dom“ po vzgledu hrvatskih učiteljev. — V odbor so bili voljeni gg. Stegnar (prvomestnik), Dunink, Cepuder Josip, Borštnik, Valenta, Žumer, Režek, Čenčič, Javoršek. — To društvo je lani podpiralo 15 vdov in 29 sirot. V bodočem letu je v ta namen postavilo v proračun 2500 gl.

(Slovensko ferijalno društvo „Sava“) je pri svojem zadnjem občnem zboru 14. kimovca sestavilo za upravno leto 1895./96. sledeči odbor: predsednik: g. Ravnikar Vladimir, pravnik, podpredsednik: g. Omersa Josip, tehnik, tajnik: g. Kersnik Janko, abiturjent (tehnik), blagajnik: g. Reisner Josip, modroslovec, odborniki: gg. Rant Vekoslav, pravnik, Šabec Francišek, zdravoslovec, Gruntar Rudolf, pravnik; priglednikom sta izvoljena: gg. Sušnik Viktor, pravnik, Maselj Ivan, modroslovec, podpredsednikom društvenega raz-

sodišča gg. Ravnihar Vladimir, pravnik, Kokalj Vekoslav, pravnik in Oražen Ivan, zdravoslovec.

(V Škofji Loki na Gorenjskem), v svojem rojstnem kraju umrl je dne 20. t. m. g. profesor Jakob Hafner. Rajni je bil zlata duša, velik dobitnik, podpiratelj vsake narodne stvari, posebno so mu bili dijaki na srcu, katerih veliko je skoro popolno vzdrževal. Odlikoval se je tudi kot narodnjak in pravi gorenjski sin. — Blag mu spomin!

(Razglas c. kr. okrajnega glavarstva krškega) v zadevi ameriških trt. Glasom razpisa vis. c. kr. ministerstva za poljedelstvo na Dunaji z dne 2. avgusta 1895, št. 15817, bodo se, kakor vsako leto, tudi v spomladi leta 1896. vinogradnikom za nasajenje po trsni uši uničenih vinogradov oddajale trte iz državne trtnice v Kostanjevici, kakor tudi take, ki jih bode poljedelško ministerstvo drugje nakupilo v to svho, in sicer navadno proti plačilu, izjemno pa tudi brezplačno. Cene so: I. Za trte iz državnih trtnic: reznice vrst: Riparia Portalis ali Solonis za vsakih 1000 komadov 3 gld.; reznice Rupestris monticola za 1000 komadov 6 gld.; vkorenjene trte brez razločka vrste za 1000 komadov 10 gld. II. Pri trtah, katere bode vis. ministerstvo za poljedelstvo od zunaj dobilo, računila se bode pri oddaji večjih skupin ona cena, ki jo je ministerstvo samo plačalo. Brezplačno dajale se bodo trte samo občinam, društvom, kmetijskim družbam ali dokazano potrebnim vinogradnim posestnikom. Ozirati se zamore samo na prošnje onih, kateri prosijo za lastno potrebo, ker je vsaka kupčija s trtami prepovedana. Prošnje za trte so proste kolekovine in morajo natančno obsezati: 1. Množino in vrste zahtevanih trt. 2. Izjavo, če se želijo trte proti plačilu ali zastoj. 3. Izjavo, kje se nameravajo te trte saditi. Prošnje vložiti je pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Krškem najkasneje do 31. oktobra 1895 in sicer ustmeno ali pa pismeno. Kasneje vložene prošnje vpoštevale bi se le v toliko, kolikor bode v spomladi 1896. leta ostalo trt, ako bi posamezne stranke ne prevzele naročene množine.

(Vabilo k besedi), katero priredé novomeški akademiki v korist podpornima društvoma za slov. visokošolce na Dunaji in v Gradcu v Novem mestu dne 25. septembra 1895. V prostorih „Narodnega doma“. Začetek ob polu 8. uri zvečer. Vstopnina: sedeži 60 kr., vstopnice za stoječe 30 kr., za dijake 20 kr. Sedeži se prodajajo dne 23., 24. in 25. sept. od 11. do 12. ure v „čitalnici“ in zvečer pri blagajni. Glede na blagi namen se preplačila hvaležno sprejemajo.

(V Podgradu) v Istri je zopet izvoljen za panom domoljubni prvak Slavoj Jenko.

(Revščina med kmeti). Ker je letos žitna letina čisto za nič, ker ni razen breskev in malo sliv v nekaterih krajih nič sadja; zato je veliko pomanjkanje že zdaj med našimi kmeti. Upadla je tudi cena živini. Kmet je vsled tega v veliki skrbi za bodočnost. Ljudstvo ob Krki in Savi n. pr. išče pomoči na vse strani, posebno v ta namen, da bi si zopet vinograde uredilo. Tako je prišlo letos v krško kmetijsko podružnico, katere kmetom vse brezplačno stori, 329 kmetov ter prosilo brezplačnih ameriških trt in 6538 gld. denarne podpore, katere se nadeja od kranjske hranilnice. Za državno in deželno podporo se je pa oglasilo pri istem posredovalnem zavodu 200 vinogradskih prosilcev.

(V goriških mestnih skupinah) sta voljena v deželni zbor dr. Tuma, odločni Slovenec, in grof Franc Coronini, deželni glavar v Gorici, znani nepristranski avstrijski patriot.

(Pri deželnozborskih volitvah) na Goriškem so zmagali v kmetskih občinah Slovenci, toda od 6 izvoljenih poslancev so le 4 odločni Slovenci, priporočani od društva „Sloge“; na Krasu sta pa izvoljena dr. Abram in Muha zmerna Slovenca, ki bosta Italijanom dovoljevala več, kakor jim gre.

(Tržaški mestni očetje) so se v ponedeljek hoteli posvetovati o resoluciji glede 20. sept.; pa župan dr. Pitteri je napovedano sejo moral preklicati.

Druge avstrijske novice.

(O bodočem ministerstvu) vladni listi trdé, da se novo ministerstvo konstituirá dne 2. okt.

Poslanska zbornica se snide potem dne 20. okt. Program novi vladi da bode: nova volilna reforma, davčna reforma in pa pogodba z Ogersko, koje poslednjo je smatrati kot neizogibno državno potrebo. Novi kabinet se obrne do vseh zmernih strank, z druge strani se pa obrne, če bode potrebno, s primerno resnostjo proti skrajnim in radikalnim strankam. — Torej stare litanije, če je res. Bolj verjetna pa je druga vest, da se bode Badeni s Čehi pogajal.

(Pri volitvah v mestni zbor dunajski) so zmagali antisemitje, nasprotniki judov in liberalcev, kar nas veseli, ker so bili slednji vedno naši nasprotniki.

(Nemški liberalci) so se te dni posvetovali, kako se bodo vedli nasproti novemu ministerstvu; radi bi bili menda zopet v njem zastopani, toda Slovani in Badeni sam bode dvomil, da bi bila stranka, katera je samo v tem edina, da je sovražna Slovanom, sposobna za svetovalstva krone same.

(Na južnem Tirolskem) bode letos dobra vinska letina, posebno gledé kakovosti vina. Trgatev se vrši te dni, in mošt se bode takoj razpošiljal po svetu.

(V Příbramu) na Češkem je bil prvi češki katoliški shod.

(Biskup Strossmayer) je praznoval v nedeljo 45letnico svojega škofovanja.

(Zagrebsko mesto) dela velike priprave za vsprejem svojega kralja, ki počasti stolico Hrvatske sredi oktobra.

(Občinske volitve v Zagrebu) in v drugih hrvatskih mestih so se te dni vršile. Povsodi je vladna stranka predrla.

(Ogersko.) Vodstvo matičnih knjig bode državo stalo na leto 12 milijonov. Lep denar! Tudi pri nas bi nekateri radi podržavili rojstne, mrtvaške in poročne knjige. Če bi duhovniki začeli slovensko, češko i. t. d. pisati, gotovo bi se to zgodilo.

(Sedmograške Rumunce), obsojene po nedolžnem radi svojega gorečega domoljubja, je cesar pomilostil.

(O bosenskih razmerah) pravil nam je ondótni, na Slovenskem rojen uradnik, da se Bosna vedno bolj razvíja in urejuje, po načinu in duhu, kakor v Avstriji. Posebno napredujejo uradi, šole in promet. V tem oziru se posebno odlikuje glavno mesto Serajevo. V tej stolici imajo električno razsvetljavo, električni tramvaj in druge udobnosti. Tudi manjša mesta se vedno bolj dvigujejo, ljudstvo pa je zadovoljno radi tega, ker živi v miru in se mu ni treba vedno bati pred Turki. Vsi uradniki se pa morajo skrbno ogibati politike.

Ogled po širnem svetu.

(Nemški kancelar) knez Hohenlohe je bil v Petrogradu; iz tega sklepajo, da se Nemčija Rusiji zopet približuje, kar vzbuja pri Angležih ljubosumnost.

(V Rimu) so praznovali 25letnico, od kar so vojaki Viktorja Emanuela vzeli Rim. Tudi v drugih mestih so storili to, kar je katoličane zeló žalostilo. — V Trstu so bile pri tej priliki demonstracije zoper papeža in zoper Avstrijo. Sramota!

(Špansko.) Ustaja na Kubi napravlja vladi vedno več skrbi. Drugi mesec se zopet tje pošlje 25tisoč vojakov. Tudi je že pripravljen večji oddelek brodovja.

(Rusko.) Prihodnje leto meseca maja se bode dal car kronati v Moskvi. K temu vabi že zdaj one vladarske rodbine, s katerimi je v sorodstvu, pa tudi predsednika francoske republike, Faureja.

(Sibirska železnica), to velikansko podjetje ruske vlade, kaj lepo napreduje. Ta železnica, ki je v vojaškem in trgovinskem oziru velikanskega pomena, raztegala se bode od Urala do mesta Vladivostoka ob tihem morji. Car sam, ki predseduje odboru za nje zgradbo, deluje na to, da se čim prej dogotovi in tako računijo, da bode do leta 1900 gotova.

(V Ameriki) je letos mnogo sadja, ki je vsled tega jako ceno. Večina ondótnih Slovencev je po jamah in tovarnah; med temi vlada večkrat revščina. Za one pa, ki so kmetovalci, je

bolje, tako, da se lahko reče: Amerikanski kmet konja jaha, slovenski pa mora s palico hoditi po cesti.

Dopisi.

Iz Celja. Tukaj pri nas pač nij nikdar mirno, pa kako naj tudi bode, ko ti neznosni in nenasični „bindišarji“ nikoli za trenutek ne mirujejo. Okolica, res „raj na svetu“ propadla je popolnoma v roke „rogovilježev“ Slovencev. Kjer je kraljeval še pred par leti „zatirani“ Nemec ali pohlevni nemčur, caruje sedaj ptujec Spodnjega Štajerja vsehoteči „bindišar“.

Tako menda tožijo in tugujejo ponosni sini še ponosneje matere Germanije in ugibajo kako si vpomoči, da ohranijo vsaj še nekaj let puhlo gospodarstvo mestni občini celjski, pred vedno silnejšimi naskoki Slovencev.

Seveda kako? Kje iskati pomoči? Nikdo se ne usmili potomcev „najmogočnejšega“ naroda, da še v tej sili ne, ko jim vže teče voda, oprostite — pivo v grlo. Pomoč kje si? vpijejo revne celjske matere in pa „one“ katere še le hočejo ali pa vsaj upajo in želijo postati, kakor so pri neki priliki čebetale goske, ki vijejo brezupno ročice v zraku. Toda ni je — pa je ni.

Nič ne pomagajo protesti zoper slovensko nižjo gimnazijo, nič ne hasne moledovanje za glasove pri volitvah, da celo to nič, da odbijajo ženitne ponudbe onim, kateri se ne izkažejo kot Germane „vom reinsten Wasser“. Hudo, obupno! Vedno ožje obkoljujejo Slovenci to ponosno postojanko! Bolj in bolj bližajo se razpadajočim zidovom! Glasneje in glasneje done zmagonosni kriki na uho!

Glej tu so prvi že na okopih — Bog! vže v ozidji! Nij čuda tedaj, da vporabijo nesrečneži v zadnjem trenutku najzadnje sredstvo. Generali Julče, Bavantov Alojzije in kar je nekaj drobnejih, stopijo skupaj in prisežejo si, umreti ali zmagati, slavni redakter preko oceana znane „vahte“ pa prime pero, ker to nij boj z orožjem, izvzemši semtertje kak dežnik, in tudi ne mešarsko klanje, ampak boj narodne inteligence proti neumnosti, v svojo desno roko in piše v — Gradec. Tamkaj se tiska spisana reč in priroma zmes obrekovanj in laži kot dopis v „celjski nemški listič“ nazaj v Celje. Od tod pa se razpošlje „sveta resnica“ svetu in pa redkim plačujočim naročnikom.

Zbirčna nemškutarska družal nij koga bi napadla v svojem glasilu. Vsak narodnjak jim pride v žrelo, kateri se rodi, je uže tu ali še le pride v Celje.

Komaj se naseli tukaj zdravnik vsega zdravilstva, obče spoštovani gosp. dr. Hinko Šuklje, kateri nij znan le kot asistent dr. Valente, profesorja za porodništvo in primarija dr. E. Schleimerja, marveč tudi kot jako več in spreten večletni operater v ljubljanskej deželnej bolnišnici, vže so ga napadali, da je fanatičen bojevnik, Celju nevaren politikar in skušajo obrekovati njegov kristalno čist značaj le za to, ker se s ponosom vedno zove Slovenec sem.

Toda predobro poznamo mi in narod naš svoje, da bi hoteli braniti poštenjaka dr. Šukljeta, namen naš je le pojasniti in ožigositi podlo pisavo lačnih dopisunov.

Mesto da bi se veselili prihoda spretnega in priznanega zdravnika v svojo sredo, posebno pa moža toliko uzglednega na zdravniškem polju, skuša ga grditi in blatiti celo vže pred prihodom. Slovenci, posebno okoličani, so li to prijatelji vaši, kateri vam ne privoščijo veččaka v svojo sredo, da bi vas lečil, da bi vam dajal svete, da bi pomagal ob času bolezni? Ne ti niso prijatelji naši, pač pa so odkrili le žal, da so nam sovragi! Ni je menda toliko podle duše, katera bi želela, da naj ostane v zdravstvu oziru vedno pri starem, ko se je še lečilo s čajem kuhanim iz „taužent rož“ — celjski Germani seveda z medvedjo. Mi hočemo tudi napredovati v zdravstvenih ozirih ter se radujemo, da se nam zboljšajo, ne glede na to ali pride zdravniška moč od te ali one strani. Nikdo menda ne upraša ali me je ozdravila zdravilna moč leka vzrasla na indijskih, nemških ali slovenskih tleh. Lek je mednarodni in zdravnik kot zdravnik tudi in nij kot taki nikdar politikar.

Sicer pa Slovenci vemo, kaj je nam potreba in vemo tudi zakaj se nemčurji tako boje dobrih zdravnikov. Dolžnost naša je, da se obračamo za svet in pomoč v vsaki bolezni le do naših zdravnikov dr. Alojzij Praunseisa in pa dr. Hinko Šukljeta, ki se bosta skupno trudila pomagati po najboljši vesti našemu ljudstvu.

V Podvincih pri Ptuj se je ustanovilo dne 25. avgusta 1895. leta bralno društvo, ki bode za ondotne prebivalce v narodno-gospodarskem oziru velike važnosti, ako bode odbor storil svojo dolžnost, kar mu bode tem ložje, ker se ljudstvo zelo zanima za novo ustanovljeno društvo. Kar prvi dan pristopilo je k društvu toliko članov in vplačalo precejšnjo svoto društvenine, da je zamoglo društvo takoj pričeti svoje delovanje in naročiti najpotrebnejše in najprimernejše slovenske časopise kakor: „Domovino“, „Slov. Gospodarja“, „Mir“ in tudi leposlovna lista: „Vrtec“ in „Dom in Svet“. Tudi knjižnica šteje precej knjig, katere so darovali ptujski rodoljubi, pa tudi društvo samo se je naročilo na „Knjižnico za mladino“ in „Slovansko knjižnico“. Ne smemo tudi pozabiti g. Petroviča Franca, ki si je stekel poleg drugih rodoljubov največ zaslug za ustanovitev tega bralnega društva; zagadelj ga je tudi izvolilo vsklikom za predsednika. Mi želimo novemu društvu najboljšega vspeha in božjega blagoslova!

V nedeljo 8. septembra 1895. leta pa je velika občina krčevinska pri Ptuj slavila velik praznik narodnega vstajenja in prebujenja s tem, da je ta dan ustanovila bralno društvo v Krčezini pri Ptuj. Udeležba bila je ogromna, vreme prekrasno, uspeh sijajen. G. dr. Brumen imel je slavnostno besedo, razlagal pomen in namen društva, svaril pred slabim, pogubnim berilom ter v svojem govoru neusmiljeno razmrevaril nesramni list „Kajhar“, katerega neki znani ptujski pekar zastonj med ljudi spravlja. Občno pozornost je tudi vzbujal s svojim govorom krčevinski zemljak č. g. Gomilšek Franc, ki je z mladeniškim ognjem in veliko navdušenostjo za dobro stvar razunemal poslušalce. Njegove besede naredile so na navzoče mogočen utis, zato pa tudi ni izostal gmoten vspeh. Končno še pristavim, da se je pri obeh zborovanjih navdušeno napivalo presvitemu cesarju, svetemu očetu in prevzvišenemu knezoškofu Mihaelu. Da bi obé društvu krepko napredovali in se lepo razvijali, v to pomozí Bog!

Iz Maribora. (Poziv). V mnogih spisih, predavanjih in pogovorih o vinarstvu se je pokazalo, da se imenstvo (terminologija), tičoča se vinarstva, ne rabi vselej pravilno in dosledno in da se jemljejo včasih brez vse potrebe umetno skovani izrazi (termini), katerih narod ne pozna. To pa oteži razumevanje in dela zmešnjavo. Nujno potrebno je toraj, da se po vseh slovenskih pokrajinah, kodar se prideluje vino, zberó, uredijo ter uvedejo v književni jezik (ako se to ni že zgodilo) lepi, v narodu živeči izrazi (termini) o vinarstvu. Spoznavši to potrebo, sklenila je pri letošnjem zborovanju „Zaveze“ slov. učiteljskih društev v Rudolfovem, dne 4. septembra t. l. sekcija za šolsko vrtnarstvo, da se obrne s pozivom in prošnjo do slov. učiteljstva, čest. duhovščine in drugih p. n. razumnikov, naj blage volje zbirajo med narodom izraze o vinarstvu in sicer: a) o legi vinograda (nizka, visoka, strma, položna . . . lega), b) o delih vinograda (znojže, zglavje, meja . . .), c) o delih trsa (koren, starina, rožje, viničje, reznik, šparon . . .), d) imena trsovih vrst (mušica, šipon, belina, črnina . . .), e) imena trsovih sovražnikov in bolezni (krtica, vohár, — pikec, sm^od, goba), e) izraze za gnojila, priprave, naprave in orodja (vejnik (naloga), kolje, prakolje, brajde, križak, rutanca, vinjek, klada, krnica, koš . . .), f) o opravilih (grabanje, kotlanje, rez, kop, vez, trgatév . . .), g) o osebah (viničar, rezač, kopač, vezač, trgač, mejaš . . .), h) o kletarstvu (kad, sod, lakavnica (nalijak) — pretakati, polniti, polnež, birsa . . .) itd. itd.

Nabrani izrazi (termini), kateri pa morejo biti toliko označeni, da čitatelj ve, za kaj (za kateri pojem) je rabi narod, pošiljajo se naj „Uredništvu „Popotnik-a“ v Maribor Reiserstrasse 8.“

Naj ne ostane ta naš poziv in naša prošnja „glas vpijočega v puščavi“, kakor se to pri nas le prerado zgodi; truda ne bo mnogo, a korist velika, če zberemo in vredimo jedinstveno imenstvo o vinarstvu. Torej na defo! Vsak naj stori kolikor more. Kamen do kamena palača, zrno do zrna pogača.

V Mariboru, dne 10. septembra 1895. pr.

Iz Novegamesta. Moj zadni dopis v „Domovini“ je nekaterim našim gospodom zelo slabo ugajal. Čudno je pa vendar, da se dva gospoda po vsej sili hočeta čutiti žaljena, akoravno stvar o kateri je bilo govorjeno, očitvidno ta dva prav nič ne zadene.

Star pregovor pravi, da človek vsem ljudem nikoli ne vstreže, najmanj pa tistim, katerim se resnica v obraz pove; tukaj so ljudje tudi malo preveč razvajeni, kajti dandanes se vendar že skoro iz vsake vasi berejo poročila po časopisih samo iz Novegamesta se nikoli ne sliši in ne bere ničesar, tako, da bi ljudje drugod lahko mislili, da vsi spimo razun takrat kadar se bliža volitev kakega državnega poslanca in se nam obeta nov železen most čez Krko ako volimo tega in ne onega. Gospod urednik! treba bi bilo, da bi vsaj sedaj, ko je še lepo vreme, prišel sem eden Vaših puščavnikov z „rešpetlinom“ kajti hoditi bi mu ne bi bilo treba iz mesta Bog ve kam na Gorjance, marveč le na „Kapiteljski hrib“ od koder je krasen razgled ne samo v Novomesto marveč daleč na okrog in bi gotovo marsikatero zanimivost izvohal, ako ga nastavi v „Mestu“, če bi pa vendar ne hotel priti niti ta, ki s svojo bergljo krevsa nekje tam pod sv. Jožefom in tudi oni iz starega Grada ne, če še živi, pa mi naj vsaj eden od teh dveh svoj „rešpetlin“ posodi, da ga včasí se seboj nesem, kadar grem po stari cesti gori na „Kapiteljski hrib“, tam kjer je gospod „Fonzelj“ baje zelo veliko premoga našel, saj bi tudi jaz rad skozi pokukal. — No sedaj ker nimam „rešpetlina“ vidim le včasí s svojim vže oslabeledim prostim očesom bolj kako čudno prikazen.

Ko je dne 17. avgusta zvečer igrala naša mestna godba na cesti pred stanovanjem tukajšnjega c. kr. okrajnega glavarja, bil sem radoveden, kakor so tudi drugi, nabašem si pipo in grem gledat komu to velja, ko pridem blizo vidim, da so naši „muskontarji“, vsi v „čakah“, videl sem tudi, da so bila okna na glavarjevem stanovanju razsvetljena in zdelo se mi je da vidim več oseb hoditi v uradniških uniformah po sobi mimo oken. Meni je seveda takoj v glavo palo, da je to „serenada“ prirejena našemu gospodu okrajnemu glavarju ter da je ta še druge gospode uradnike povabil, da poslušajo godbo. — Drugi dan so pa hudomušni jeziki nekaterih žensk pri vodnjaku na glavnem trgu trdili, da g. glavarja ni bilo doma ter da je godba igrala le kancelistu g. Drogenik-u, koji je v stanovanju g. glavarja za čas serenade igral „slamnatega glavarja“.

Dne 18. avgusta priredilo je naše „Dolenjsko pevsko društvo“ povodom rojstnega dne Njih Veličanstva cesarja koncert na Tuček-ovem vrtu s petjem, tamburanjem in godbo. — Pelo se je v mešanem zboru in sicer vse točke prav dobro, pogreša se pa seveda moški zbor, kateri se ne more peti vsled neopravičljive malomarnosti istih gospodov, ki so zmožni za petje a se ga nočejo vdeleževati. Kar se tiče tamburanja pa moramo priznati, da je bila misel izročiti tamburice gospicam zelo srečna, kajti te so se vdarjanju vže temeljito privadile, izvajajo se vse točke prav precizno za kar se imamo seveda razun občudovanja vredne vstrajnosti naših vrlih in brhkkih tamburašic zahvaliti le g. pevovodji Hladniku, ki je za to glasbo posebno vnet. Bog ga živi še mnogaja leta!

Dne 4. septembra priredila je „Zaveza učiteljskih društev“ koncert v „Narodnem domu“ z najlepšim vspehom. — Naše mesto je gg. učitelje in učiteljice lepo dostojno vsprejelo, bilo je mesto v zastavah, opazili smo pa pri tem tudi, da se pri izobešanju zastav vsikdar trgovski hiši: „Jos. Ogoreutz“ in „Karl Germ“ odlikujete s tem, da ni na teh hišah opaziti nikdar „narodne zastave“ kar naj ob enem služi dotičnim ljudem v blagoboten opomin, ki nosijo svoje „groše“ tja za blago, katero se ravno tako dobiva v hišah raz

kterih vihrajo vsikdar in pri vsaki priložnosti narodne zastave. Ako se ti dve hiši sramujete razobesiti narodno zastavo, naj se tudi sramujete od slovenskega kmeta sprejemati trdo prislužen denar ter naj javno razglasite, da se v njujinih prodajalnicah prodaja blago samo Kočevcem.

Narodno-gospodarske novice.

Naša konjereja.

Iz Murskega polja, 16. sept. 1895.

Letošnje leto je murskemu kmetu slabo ustreglo. Pozimski sneg in pomladne povodnji vzela sta zrnje tako, da ga je komaj za seme ostalo; jesenska suša pa bode zamorila še koruzo, hajdino in krompir. V tacih letih mora imeti kmet zaslonbo v družih prihodkih. To bi bilo mogoče, če bi bila govedoreja in svinjereja bolj razvita. Toda dosedaj se je jedino še konjereja obdržala na dokaj visoki stopinji. To dokažejo vsakoletna vojaška remontiranja v našem okraji. Mesca marca letošnjega leta so samo v Ljutomeru obdržali 17 murskih konj. To pokažejo tudi naše dirke bodisi v Gradcu ali Mariboru.

Mesec september je za naše konjerejce najvažnejši. Dne 2. septembra vršila se je vozna dirka v Mariboru, dne 7. septembra bilo je premiranje plemenih konj v Ljutomeru, dne 8. sept. vozna dirka na Cvenu.

Pri mariborski dirki so se odlikovali Slovenci iz ljutomerskega okraja. Vse dobitke otvorilne dirke in dirke za plemeno živino pobrali so Slovenci.

Pri otvorilni dirki v Mariboru dobil je prvo in drugo darilo g. Matija Kranjc iz Radislavec, tretje gosp. Anton Bežan iz Šalinec in četrto g. Josip Vavpotič iz Lokavec.

Pri plemenski dirki v Mariboru prejel je prvo darilo g. Jakob Klemenčič iz Središča; drugo g. Matija Kranjc iz Radislavec, tretje gosp. Anton Bežan iz Šolinec torej zopet sami Slovenci.

Vidi se, da toraj naši posestniki, znajo dobro voziti in da imajo izborno žival. Tem večjega pomena imela bi biti domača dirka, kakor se vrši vsako leto na Cvenu pri Ljutomeru in ktero prireja ljutomersko dirkarsko društvo. Vršila se je ta dirka, kakor običajno dne 8. sept. Tudi to pot bila je obiskana — od gledalcev; ne tako od tekmecev.

Vozilo se je samo v jedni dirki na daljavo 2000 m ali dvakratno dirkališča. Udeležilo se je osem tekmecev. Maksimalni čas 5 m. 20 sek.

Uspeh je bil sledeči: I. g. Anton Bežan iz Šolinec s kobilo „Dragico“ v 3 m. 50 sek., II. g. I. Misleta iz Gorenje Mote v 4 m., — III. gosp. Matija Kranjc iz Radislavec z žrebcom „Vijon“ v 4 m. 11 sek., IV. g. Vavpotič Josip iz Lokavec s kobilo „Zlata“ v 4 m. 16 sek., V. g. Petovar Anton iz Bunčan 4 m. 20 sek., VI. gosp. Alojz Kardinar iz Krapja 4 m. 34 sekund.

Vozilo se je toraj tudi to leto jako izborno Rekord z 3 m. 50 sek., katerega je vstvaril gosp. Anton Bežan, se doslej tudi na mariborskem dirkališču ni dosegel.

V obče pa s tem rezultatom nismo mogli biti zadovoljni. Dirkarsko društvo premalo skrbi za neobhodno potrebno reklamo. Razpisani dobitki bi morali biti večji. Z nekoliko večjo brižnostjo bi se gotovo pridobili tudi potrebni novci. Dalje bi se morala določiti več vrst dirka in bi se pri tem osobito pri jedni dirki moralo gledati na to, da pridejo na plan novi konkurenti in ne že samo isti, ki leto za letom dobro dirjajo.

Niti čas se nam ne zdi ugoden. Naša domača dirka bi večje koristi bila, če bi se vršila pred mariborsko, tako, da bi se pri tej skusili oni, ki se želé pozneje vdeležiti mariborske, kjer bi potem še z večjim vspehom nastopili. Gotovo bi se s tem mej kmetskim prebivalstvom vzbudilo še večje zanimanje za plemeno živino, osobito za dobre dirkače.

Da je bil tudi čas dirke ob 2. uri popoldne v največji vročini neprikladen in da bi tudi malo zvonanjega šuma ne škodilo, bodi le mimogredé rečeno. Ni vse dobro, kar teče vedno po starih kolonijah in ravno konjerejci se morajo bati izreka: „Saj je bilo od nekđaj tako.“

Našim konjerecem želimo, da bi bolj državali plemeno žival in jo ne v mladosti oddajali na Ogersko ter da bi se pri bodočih dirkah v kar največjem številu vdeleževali naše dirke, ktera bi morala vsikdar biti važen narodni praznik.

Čebeloreja.

Umno čebelarstvo, spisal Jernej Črne, bivši učitelj na kmetijski šoli na Grmu. Založila in izdala c. kr. kmetijska družba kranjska. To je naslov najnovejšej slov. knjigi o umnem bučelarstvu, ki je ravnokar zagledala beli dan. Očitno in radi pripoznamo, da smo se knjige prav razveselili in oveselili se je bodo tudi vsi slov. bučelarji, ki so take knjige že dolgo pogrešali. „Bučelarček“, kterege je pred leti izdala družba sv. Mohorja, je komaj še kje dobiti in je tudi že močno zastarel. Ta knjiga pa je pisana po najnovejših skušnjah in kar je glavna stvar, vidi se ji na vsaki strani, da jo je spisal mož, ki je v tej stroki strokovnjak. Tudi to prednost ima knjiga, da ni preobširna in da se povsod ozira na posebne razmere naših slov. bučelarjev. Najpotrebnejši in najimunitnejši nauki o bučelarstvu razloženi sicer prav strokovnjaški, vendar pa vseskozi poljudno in lahko umevno, tako, da mora knjigo razumeti vsak, ki le čitati zna. Tudi je vseskozi sestavljena pregledno, posamezni odstavki so kratki, tako, da človek takoj najde, kar želi, ne da bi mu bilo treba po več listov popred prebrati, kakor je to dostikrat zlasti pri strokovnjaških knjigah potrebno. Razložene nauke pa še bolj pojasnujejo kaj ukusno izdelane slike, katerih je v knjigi 47. Vsled tega je knjiga v roki bučelarjevi tudi kaj lahko rabljiva. Tisek je vseskozi lep in pravilen, papir močan, zvonajna oprava prav trpežna in okusna. Knjiga se namreč dobiva le trdo vezana v platno po 35 kr. pri c. kr. kmetijski družbi kranjski, po pošti prejeta pa velja 5 kr. več. Cena knjigi se je gotovo le zato tako nizko postavila, da si jo bode tem ložje omislil vsak slov. bučelar.

Da si bučelarstvo ne prinaša tolikih in takih dohodkov, da bi človek, ki se z njim bavi, kar obogatel — pri dandanašnjih gospodarskih razmerah je sploh težko obogateti — tako vendar še dosti dobička donaja našim bučelarjem in prav želeli bi bilo, da bi se umno bučelarstvo med slov. ljudstvom še bolj udemačilo. Poznamo jako imovitega posestnika na Pohorji, ki nam je sam večkrat dejal, da mu bučele plačajo vsakoletne davke. Zlasti bi naši mali in srednji posestniki ne smeli biti brez bučel, leti z gospodarstvom nimajo toliko opravka, da bi se poleg ne mogli pečati tudi z bučelarstvom. Pa tudi s tem nam bučele mnogo koristijo, ker prenašajo cvetni prah iz cveta na ovet in tako mnogo cvetov oplodijo. Tako je bučelarstvo in sadjarstvo v nekaki zvezi, drug drugo podpira in pospešuje. Še večji pa je upliv, kterege ima bučelarstvo na nrastrveno stran človekovo. Bučelarstvo človeka oblaži na srcu, in ga omika na duhu. Zato bi posebno želeli, da bi se naša moška mladina na kmetih bučelarstva bolj poprijela, gotovo bi potem izgubila mnogo svoje razgrajenosti in neotesanosti. Marsikateri, ki se sedaj ob nedeljah in praznikih potika okrog po krčmah in tabernah ter tam prav po nepotrebnem zapravlja težko prisluženi denar, bi potem ostal doma pri svojih bučelah, kjer bi našel dovolj zabave in kratkega časa. Če potem še račun, koliko si je tako skozi celo leto prihranil, tedaj mora pač priznati, da je dobiček, kterege dava bučelarstvo, prav izdaten. Zatoraj, dragi rojaki! poprimite se prav goreče umnega bučelarstva in sezite po zgoraj omenjenej knjigi, ki vas bode v njem prav dobro poučila. Že naši predniki pred davno, davno časom, stari Slovani so se radi pečali tako s sadjarstvom, kakor tudi z bučelarstvom; posnemajmo jih in storimo tako tudi mi. Tudi slavnoznan bučelar na dvoru cesarice Marije Terezije bil je Slovenec, skazujmo čast njegovemu imenu in spominu in pečajmo se tudi mi prav marljivo z umnim bučelarstvom. Naj bi je ne bilo hiše na Slovenskem, pri kateri bi ne imeli ako že ne mnogo, vsaj nekaj rojev. To bi bil gotovo velik napredek v celem našem narodnem življenju, pa tudi velik pridobitek za naše narodno gospodarstvo.

Književnost.

(Sokolska koračnica) za klavir uglasbil Fr. Knobloch, za citre sestavil Jos. Petritz. Založil J. Giontini v Ljubljani. Cena 40 kr. V pravlični vnanji obliki iz dobro znane tiskarne J. Eberle na Dunaju je ravnokar izšla ta priljubljena koračnica, po kateri bodo gotovo radi segli vsi slovenski citrarji. Znan ljubljanski učitelj citer je postavil koračnico prav efektno in ne pretežno, da je pristopna vsakemu količkaj spretnemu igralcu, kar bode gotovo pripomoglo k temu, da se hitro razširi v krogih prijateljev citer.

(Pesnik Josip Pagliaruzzi-Krilan.) — Deset let je že preteklo, kar je legel v prijaznem Kobaridu na Goriškem k večnemu počitku nadpoln mlad pesnik — Krilan, ki je bil postal ljubljene slovenskega čitajočega občinstva. Njegove ljubke liriške pesmice, pa tudi romane in balade so kazale velik talent, ki je veliko obetal svojemu narodu. Ali: „Slovenec nima sreče, kar da mu, hitro spet mu vzame čas!“ — zgodilo se je tudi tu. Za svojima bratoma šel je tudi on nepričakovano v grob. Vsa Slovenija je plakala na izgubi tega mladega svojega ljubljence. — Glavni dedič g. Anton Klodič vitez Sabladoski je leta 1887. izdal prvi zvezek Krilanovih poezij, katere je pozdravil slovenski narod z odušljenjem. Obljubljen je bil še drugi in tretji zvezek, ali nismo jih dočakali. Zdaj pa jih vendarle dobimo. „Goriška tiskarna“ A. Gabršček je odkupila od glavnega dediča vse spise, katere izda v znani „Slovanski knjižici“. Vsi spisi so proračunjeni nekako na pet snopičev, štiri pesmij in jeden proze; pesmi izidejo v dveh dvojnatih snopičih, proza pa v jednem, kateri priobči životopis in sliko pokojnega pesnika, ljubljence goriških Slovencev. Na tak način dobimo vsega Krilana za 75 kr., dočim je samo prvi zvezek stal 1 gld. Zdaj se lahko razširijo Krilanovi spisi v najrevnišo kočjo — in to bo najlepša proslava desetletnice njegove smrti.

Opozorjamo, da tako ceno dobe te spise le naročniki „Slovanske knjižice“, v knjigarlah pa bodo precej dražji. Zato svetujemo vsem imovitejšim rojakom, naj podpirajo to književno podjetje, ki je zelo ceno, namreč s poštnino le 15 kr. za vsak snopič, obsežen povprečno 6 pol. Doslej je izšlo že 41 snopičev. Izhaja v imenovani tiskarni 15. dan vsakega meseca.

(„Dijaški kuhinji v Celji“) so za l. 1895/96. nadalje darovali: č. g. Turkuš Štefan, župnik v Sromljah 5 gld., č. g. Kardinar Jožef, kaplan na Dobrni 2 gld., č. g. dr. Lavoslav Gregorec, kanonik v Novi cerkvi 10 gld., g. Janko Bokalič v Pilštajnu 50 kr., g. Lovro Baš, c. kr. notar v Celji 5 gld., č. g. Jožef Cerjak, kaplan v Rogatcu, povodom otvorjenja slov. gimnazije poslal od naslednjih nabrane svote: g. Janez Ogrizek, trgovec pri sv. Križu 6 gld., g. Franc Ogrizek, trgovec 5 gld., č. g. Alojzij Cilenšek, župnik 5 gld., č. g. Franc Višnar, kaplan 5 gld., č. g. Martin Roškar, kaplan 5 gld., g. dr. Fran Jurtela, odv. v Šmarji 1 gld., g. Anton Fras, prof. v Gorici 1 gld. in med kegljači nabranih 1 gld. 50 kr. vkup 30 gld. 50 kr., g. Janez Zupanc, pos. v Gaberjih 5 gld., g. Janko Vavken, tajnik južno štaj. hran. v Celji 2 gld. Prebitek od + Boštjanovega venca 4 gld. 84 kr., č. g. Jožef Cerjak, kaplan v Rogatci 5 gld., č. g. Karlo Huth, c. k. vojni župnik v Zagrebu 3 gld., g. Rojnik v Gradcu 1 gld., g. Mihael Jezovšek, c. kr. notar na Vranskem 5 gld., I. Lipeš, c. kr. ravnatelj v pok. na Vranskem 2 gld., g. Ivan Apat, veleposestnik v Pondori 2 gld., g. Bogomil Vošnjak, dijak v Celji 1 gld., g. Anton Kuko- vetz-Šturman v Št. Vidu pri Ptujih 50 kr., g. Anton Herle, pos. v Solčavi 1 gld., č. g. Vincenc Geršak, župnik na Vranskem od vesele družbe na gostiji 6 gld., g. Matija Vogrin pri sv. Miklavžu pri Ormoži 50 kr., g. Fran Degen na Bizeljskem 50 kr., č. g. Franc Kolarič, župnik pri sv. Martinu na Paki 5 gld., č. g. Franc Smrečnik, župnik v Št. Ilji pri Gradiču 3 gld., pred. g. Ig. Orožen, stolni prošt. v Mariboru 20 gld., slavno borštanjsko posojilno društvo v Borštu 2 gld., g. Jakob Železnik, veleposestnik v Trbovljah 1 gld., g. Ana Dimnik v Trbovljah 3 gld., g. Vincenc Vošnjak na Polzeli 1 gld., g. dr. Ludovik Filipič, odvetnik v Celji 5 gld., g. Anton Thaler, posestnik in uradnik v H. Egydi-Tunnel 2 gld., g. Fran Hrastelj, župnik v Ribnici na koroški železnici 5 gld., g. dr. Tomo Horvat, odvetnik v Ptujih, pošlje o priliki odhodnice č. očeta minorita g. Alfonsa Svetu nabrani znesek 50 gld., (med temi darovali so večje zneske g. dr. Horvat 20 gld., g. prof. Kunstek 5 gld., g. prof. Zelenik 5 gld., in g. dr. Ploj 4 gld., č. g. Matija Sternad, župnik na Rečici 10 gld., g. Josefina Prusova v Konjicah 10 gld., g. dr. Urban Lemež, odvetnik v Sl. Bistrici 5 gld., g. Fr. Praunseis v Št. Jurji ob juž. železn. 2 gld., č. g. Ivan Stanjko, župnik na Tinjah 10 gld., g. Ivan Elsbacher, trgovec v Kozjem pri rodoljubih nabrano svoto 31 gld. 50 kr., g. Franc Roblek, velepos. v Žalcu 10 gld., g. An-

ton Stiglic v Radmirji 40 kr., g. Ivan Kavčič, c. kr. blagajnik v Klausenu na Tirolskem 1 gld., g. Jurij Springer, trgovec v Mirni peči 2 gld., č. g. Franc Bratkovič, kaplan v Št. Jurji ob juž. železnici 1 gld. 50 kr. Srčna hvala blagim dobrotnikom, ki se trudijo za blago stvar in delijo naši deci pomoči, ki jim bode gotovo hvaležna in postane kdaj naš ponos.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so poslali: Pivška podružnica s sedežem v Št. Petru 24 gld. 31 kr., g. Ferdo Špilar v Št. Petru nabirek 3 gld. pod geslom „Bog i narod“ ženska podružnica v Ormožu 29 gld. 72 kr., č. g. Matevž Preželj, župnik v Malčicah 5 gld., č. g. Ivan Tomazič, mestni župnik v Škofji Loki 10 gld., moška podružnica pri Sv. Juriju ob južni žel. 21 gld. 56 kr., podružnica za Bled in okolico 55 gld. 24 kr., trnovskobistriška podružnica 35 gld., ženska podružnica v Kranju 29 gld. 50 kr. kot preostanek nabirka za vsprejem skupščinarjev; slavno „Kmetijsko bralno društvo v Št. Vidu na Dolenjskem“ 100 gld., podružnica v Komnu 13 gld. 40 kr., podružnica Šmarje pri Jelšah 41 gld., podružnica za Šteben in okolico v Ziljski dolini 20 gld., č. g. Jos. Rozman, kapelan v Sp. Dravogradu 12 gld. 35 kr., g. notar Hudovernik v Kostanjevici 14 gld. iz nabiralnika ondote „Narodne čitalnice“; podružnica v Št. Janžu v Rožni Dolini 37 gld. 5 kr., podružnica Gorenjska Dolina 35 gld. vmes je 5 gld., katere so darovali „Savski pevci“, sodelujoči pri veselici 18. avgusta v Kranjski gori, podružnica Slovenji Gradec 17 gld., šentpeterska ženska podružnica v Ljubljani za kokarde, spečane na glavni skupščini v Kranju 100 gld., podružnica za Apače in okolico 36 gld. 70 kr., mesto venca na grob pravniku Janku Vencajzu, č. g. Ivan Čebašek, kapelan v Št. Vidu pri Zatičini 5 gld. in slavna odbora šentpeterske moške in ženske podružnice v Ljubljani 11 gld. (22 kron, ker je bil pokojnik star 22 let), podružnica Slovenska Bistrica 25 gld., g. nadučitelj Rad. Knaflič in g. učiteljica Knafličeva pri Sv. Lenartu pri Laškem trgu 1 gld. mesto brzojavnega pozdrava skupščini „Zveza slov. učit. društev“ v Novem mestu. — Iskreno zahvalo vsem darovalcem in posebno šentpeterskim rodoljubkinjam! Živeli nasledniki!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(Za slovensko šolo v Velikovu) so poslali: Trnovsko-bistriška podružnica 25 gld. 10 kr., g. dr. Ant. Mihalič, predsednik ljutomerske podružnice 50 gld., mesto da bi poslali brzojavke k slavnostima v Ptuj in Kranj, so zložili gg.: Vived, Rogina, Vaupot, Sajč, Vranč, Žnidaršič Jos., Žnidaršič Fr. in F. K. v Slovenjem Gradcu 4 gld. 50 kr., podružnica v Št. Janžu v Rožni Dolini 6 gld. 6 kr., neimenovana Gorenjska 3 gld. 26 kr. — Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Vožni red na južni železnici.

veljaven od 1. maja l. l.

Odhod iz Celja proti Dunaji. Brzovlak ob 1. uri 37 m. ponoči in ob 1. uri 45 m. popoldne; poštni vlak ob 5. uri 24 m. popoldne in ob 3. uri 10 m. ponoči; lokalni vlak ob 6. uri 25 m. zjutraj; mešani vlak ob 8. uri 50 m. popoldne.

Odhod iz Celja proti Trstu. Brzovlak ob 3. uri 27 m. popoldne in ob 4. uri 18 m. zjutraj; poštni vlak ob 10. uri 5 m. popoldne in ob 1. uri 51 m. zjutraj; lokalni vlak ob 5. uri 35 m. zjutraj in ob 9. uri 20 m. zvečer do Zidanega mosta; mešani vlak ob 5. uri 40 m. zvečer.

Odhod iz Maribora na Koroško. Brzovlak ob 3. uri 25 m. ponoči; lokalni vlak ob 5. uri 25 m. zjutraj in ob 10. uri 3 m. dop. ter ob 3. uri 10 m. popoldne.

Odhod iz Pragerskega proti Ptujih. Brzovlak ob 3. uri 30 m. ponoči; osebni vlak ob 9. uri 37 m. popoldne in ob 8. uri 10 m. zvečer; mešani vlak ob 3 uri 35 m. popoldne samo do Ptuj.

Odhod iz Celja v Velenje. Mešani vlak ob 7. uri 15 m. zjutraj in 3. uri 50 m. popoldne.

Odhod iz Velenja v Celje. Mešani vlak ob 5. uri 50 m. zjutraj in 2. uri 35 m. popoldne.

Odhod iz Zidanega mosta v Zagreb. Osebni vlak ob 5. uri zjutraj in 1. uri 38 m. ter ob 5. uri popoldne.

Odhod iz Poličan v Konjice ob 10. uri 25 m. popoldne in ob 4. uri 10 m. popoldne.

Odhod iz Konjic v Poličane ob 6. uri 30 m. zjutraj in 1. uri 10 m. popoldne.

Odhod iz Spielfelda v Ljutomer ob 7. uri 25 m. zjutraj in ob 2. uri popoldne — ob 6. uri 45 m. zvečer od Radgone.

Zahvala.

Na primiciji novomašnika č. g. Jožefa Krančiča 18. m. m. na Rečici blagovolil je č. g. J. Vurkelc med drugim tudi zbirko za podružnico sv. Cirila in Metoda v Gornjemgradu, kot poverjenih podružnice, uvrstiti, koje blagodušno podjetje privabilo je lepo vsoto 8 gld. 74 kr., za kar naj bo presrečna zahvala č. g. podjetniku in vsem p. n. darilem tem potom izrečena; čast. gosp. novomašniku, kot povzročitelju tega častnega in nabožnega veselja, pa prav iz dna srca kličemo: „Bog z Vami na vseh potih v blagor krščanstva in mile naše domovine!“ — Živili!

Zahvala.

Gosp. dr. Franc Jurtela, advokat v Šmarji pri Jelšah in dež. poslanec, daroval je „Bralnima društvoma v Krčevini in Podvincih pri Ptujih“ vsakemu po 6 gld. Za ta veledušni dar izrekata požrtvovalnemu rodoljubu najprisrčnejšo zahvalo odbor.

V Ptujih, dne 19. kimovca 1895.

Zahvala.

Podpisano predsedništvo „Zaveze“ izreka svojo najtoplejšo zahvalo povodom glavnega zbora v Movemestu; preblagorodnemu g. županu za prijazen sprejem, slavni čitalnici, oziroma nje odboru za velikodušno prepuštevje prostorov „Narodnega doma“, zavednim novomeškimi damam za ljubeznjivi sprejem, slavnemu učiteljskemu društvu novomeškega okraja, posebno pa pripravljalnemu odboru in njega, načelnikom, gg. pevkam in pevcom in njih neumornemu pevovodji g. L. Potrebinu, ljubkim gospicem tamburašicam, slavnej novomeške godbi in vsemu prebivalstvu novomeškemu za izkazano gostoljubnost in sploh vsem, ki so pripomogli, da se je VII. glavno zborovanje tako sijajno izvršilo.

Predsedništvo „Zaveze slov. učit. društev“ v Šent. Jurji pri Kranju, dne 10. septembra 1895.

I. Šega, s. r., t. č. tajnik.

L. Jelenc, s. r., t. č. predsednik

Zahvala.

Iskreno zahvalo izrekamo vsem velečastitim sožalnikom, ki so se udeležili častnega pogreba prerano umrlega, nepozabljivega posestnika, ljubega očeta in soproga, gospoda

(165) 1 Franc Govediča.

Ponižno zahvalujemo se prečastiti duhovščini, velečastitim gosp. c. kr. uradnikom, slavni požarni brambi za zadnjo ljubav, častitim udom trške občine in kr. šolsk. sveta, c. kr. žandarmariji in sploh vsem onim p. n. velespoštovanim gospodom in gospem iz Savinjske doline, kateri so sočutno spremljali blagega rajnega do hladne gomile. — Bodi mu zemljica lahka!

Vransko, 12. sept. 1895. Žalujoča rodbina.

P. n.

Usojam si naznaniti, da preskrbim pošiljatev hmelja iz Žalca v Žatec (Saaz) v nabiralnih vozeh ter računim voznino pošiljatev blaga na drobno, uračunši vsestranske stroške, samo po 4 gld. 45 kr. za 100 kilogramov.

Po železniškem voznem ceniku stane vozina za pošiljatev blaga na drobno iz Žalca v Žatec 6 gld. 72 $\frac{1}{2}$ kr. za 100 kilogramov, h kateri vsoti se še priračunijo raznovrstne železniške pristojbine. Po tem takem si pripravijo p. n. pošiljalci hmelja iz Žalca v Žatec po mojem posredovanju pri vsakih 100 kilogramih voznega blaga 2 gld. 27 $\frac{1}{2}$ kr. na vozini in posebej še vse druge železniške in stranske stroške.

Da pa se odpošiljatev navedenih nabiralnih voz iz Žalca ter njih razdelba na zaželjene prejemnike v Žatec brez vsakega motenja povoljno in gladko vrši, treba je: 1. da se p. n. pošiljalci blagovoljno dogovorijo z menoj, kedaj naj se odpošlje hmelj; 2. da se doma hmeljne bale razločno „signirajo“; 3. da se vsaka bala posebej vestno zvaga (ako se vagajo na železnici, ali pa, ako moram jaz to preskrbeti, se to še posebej računam); 4. da se postavijo natančno po številu, kakor so bile meni naznanjene, ter točno v določenem času na železniško postajo v Žalci in 5. da mi ob enem izročijo dotične vagine zaznamke.

Priporočam uljudno moje novo podjetje ter pričakujem z veseljem cenjena naročila.

Z odličnim spoštovanjem udani

(166) 1 Josip Širca.

Zahvala

Gospod Adalbert Ribnikar bil je pri zavarovalnici za življenje „The Gresham v Londonu“ zavarovan za slučaj smrti.

Generalni zastopnik g. Guido Zeschko v Ljubljani plačal je takoj vso zavarovalnino, ko je prejel potrebne dokumente. Vsled tega se toplo zahvalujem in priporočam to zavarovalnico kot najboljšo.

Marija Ribnikar.

Ljubljana, 8. sept. 1895.

P. Kussmann

tovarna altenburškega likalnega kamna in barv v Mozirji v Savinjski dolini.

Priporočam svoje izdelke po nizkih cenah.

— Mnogo priznanih pisem na razpologo. —

Zahvalno pismo:

Vinc. Hofbauer, posestnik v Mozirji, se zahvaljuje za njemu prodane dobre in trpežljive barve, ter priporočam trdko P. Kussmann slavnemu občinstvu. (174) 3—1

Otvoritev trgovine!

Podpisana uljudno naznanjata slav. občinstvu celjskega mesta in okolice, da sta v svoji hiši št. 4 na Ljubljanski cesti (Laibacher-Strasse) otvorila

trgovino s specerijskim blagom.

Hočeva se potruditi p. t. občinstvu postreči v vsakem obziru le z dobrim blagom ter prosiva za mnngobrojna naročila.

Z odličnim spoštovanjem

(167) 3—1

Za gnojenje v jeseni

ponuja prav po ceni:

Superphosphat, Chile-Salpeter, Kali-Salpeter tovarna kemičnih pridelkov v Puntigamu pri Gradcu.

(170) 1 Dogovor tudi v slovenskem jeziku.

Hiša na prodaj. (168) 1

Lepa hiša 7 minut od Celja, ki ima 6 sob, 2 kuhinje, mali vrt, lepo njivo, travnik, drvarnice in svinjski hlev, se takoj iz proste roke prodaja. Zve se pri Franc Dolencu, Polse ulice (Feldgasse) št. 8 v Celju.

Učenca

krepeke postave, dobro vzgojenega, ki ima veselje do pekovske obrti, sprejme takoj

E. F. Vošnjak, pekovski mojster v Celji.

(171) 1—3

Stanovanje, Rotoški ulici (Rathausgasse) št. 4 obstoječe iz 3 sob in kuhinje, posebno pripravno za pisarno, se takoj odda. Dobiti so tudi posamezne sobe. — Več se izve pri upravnistvu „Domovine“.

(169) 1—1

JOSIP HOČEVAR

v Celji, Graška ulica 19

priporoča čast. duhovništvu in slav. občinstvu

svojo veliko zalogo

storjenih oblek za gospode in dečke

ter najfinejše štofe

od angleških in brnskih tvrdk i. t. d.

za jesenski in zimski čas.

Vsako naročilo zgotovi se solidno in takoj!

— Vse po najnižji ceni. —

(173) 10—1

Pomočnika in učenca,

ki je zmožen popolnoma slovenskega in nemškega jezika, sprejemem takoj v mojo prodajalnico mešanega blaga v Ormoži na Štajerskem.

Alois Mikl, trgovec.

(164) 2—2

Odvetniško pisarno

sem otvoril v Ptuj Ungarthorgasse št. 3 v hiši gospe J. Krajnc, kar si usojam slavnemu p. n. občinstvu naznaniti.

(146) 3—3

Dr. Anton Brumen

Za hmeljarje!

Fr. Jos. Lehrl

Žatec, Češko, (v lastni hiši)

preskrbi najboljšo prodajo vsakovrstnega hmelja na Žateškem trgu, in se priporoča tudi štajerskim p. n. hmeljarjem za prav mnogoštevilne in obilne pošiljateve. Za vestno, točno in v vsakem obziru dobro postrežbo jamči njegovo ime. (127) 6—6

Učenec

slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožen, z boljše hiše, s primerno omiko, sprejme se takoj v trgovini mešanega blaga. Več pove upravnistvo tega lista. (160) 3—2

Prostovoljna prodaja.

Lepa, velika kmetija najbolj obdelana, h kateri spada 75 oralov zemlje in leži med Št. Jurjem ob južni železnici in pa Ponikvo ob glavni cesti; poslopja vsa v najboljšem stanju, je radi smrti prostovoljno za prodati.

Tudi se s hišo in gospodarskimi poslopji lahko kupi samo polovica kmetije, komur bi se zdela cela kmetija preobširna. Posebno se opozarja, da v istem zemljišču leži obilica kremenca („Kies“), ki se v bližnjih tovarnah drago kupuje. — Več se izve pri gosp. F. Praunseisu v Št. Jurji ob juž. železnici. (153) 3—2

Hmelj! (125) 5—5

HUGO ECKERT & CO.

komisijska obrt za hmelj v Žatecu (Saaz)

na Češkem se priporoča za posredovalno prodajo štajerskega hmelja in zagotavlja najreelno postrežbo.

VTI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

po najnižji ceni pod najugodnejšimi pogoji pošilja pod javstvom in so poskušnja

JG. HELLER, DUNAJ
 171 Praterstrasse Nr. 46
 Dopolni listovi 102 strast občasni v slovenskem jeziku se oddajo za 2000 tolarjev
 Pripravljeni so štiti.

(48) 20—14

Vsled potresa izprodam v vsaki množini nad 800 hektolitrov jamčeno

pristnega vina

Istrijsko rumeno ali rudeče po gld. 16.— močnejše po gld. 18.— izvrstno Dolenjsko (Marwein) rumeno ali rudečkasto po gld. 19.— močnejše gld. 21.— in staro po gld. 23.— 100 litrov, stavljeno na ljubljanski kolodvor, posodo frankovano nazaj: Vzorci na željo.

Kranjska vinarna v Ljubljani

(131) 5—4 Slonove ulice 52.

Žepno stiskalnico za monograme

„Monopresse“, patentirano v vseh državah, komad po 25 kr., s pošto 30 kr., priporoča

trgovina Dragotina Hribarja

v Celji

Navod rabi: Papir, na katerega nameravaš vtisniti monogram, vloži med obe plošči stiskalnice ter drgni s kakim gladkim trdim predmetom, kakor n. pr. z noževim rogom itd.

Za zaznamovanje perila, položi se na isto kos višnjevega odtiskalnega papirja (Pauspapier) ter se odtisne z drgnjenjem, kakor že omenjeno.

Med. doktor Hinko Šuklje,

večletni asistent dr. Valente, profesorja porodništva in primarija kirurgije dr. E. Schleimer-ja, ordinira v Celji, Graška cesta (Grazer-Strasse) št. 15, I. nadstropje, vsaki dan od 9.—11. ure dopoldne in pa od 3.—4. ure popoldne. (154) 10—3

Najboljše kakovosti, blagodejen, oživljaljoč, krepien in zlasti sredstvo za vzburjanje teka je

Želodčni

ali

Marijaceljski liker

1 steklenica stane 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucate steklenic 4 gld. 80 kr.

Dobiva se

v lekarni Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani, zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošilja.

Nadalje za želodec:

Kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucate 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skazjenem želodcu. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

(136)

10—3